

વાયડામિત્ર

વર્ષ : ૯૯ અંક : ૧ જાન્યુઆરી- ૨૦૨૦

કિંમત રૂ. ૩૦/- (વાર્ષિક)

ઉત્તરાચણ અને ગણતંત્ર
દિવસની શુભકામનાઓ

With Best compliment form
Shree Vayad Group of Companies

**Shree Vayad Construction Corporation,
Mumbai**

**Shree Samarinandan Projects pvt. Ltd.,
Mumbai**

Shree Vayad Developers, Nasik

Shree Vayad Engineering, Nasik

Shivshakti Construction, Amravati

**Bipin Shah
Geeta Shah
Dhaval Shah**

**Trupti Rajendra Shah
Rahul Shah**

**Jitendra Shah
Sunita Shah**

Address

**7, Badeshwar Building, Opp. One up Store, Rajawadi,
M.G. Road, Ghatkopar, East Mumbai - 400 077
Ph. 022-21027687, E-Mail : shreesamirinandan@gmail.com**

શ્રી વાયડા વણિક સેવા ટ્રસ્ટ સંચાલિત વૈશ્વિક જ્ઞાતિ સમાચારપત્ર

વાયડામિત્ર

પ્રકાશન પ્રારંભ વર્ષ સંવત-૧૯૭૭ માસ : મહા - માર્ચ, ઈ.સ. ૧૯૨૧

જાન્યુઆરી - ૨૦૨૧, પ્રત-૧૧૨૬, વર્ષ-૯૯, અંક-૧

શ્રી વાયડા વણિક સેવા ટ્રસ્ટ

E-mail : vayva95@gmail.com

www.vayvaset.in

સંચાલક ટ્રસ્ટી મંડળ

શ્રી શશાંકભાઈ આઈ. શાહ	અમદાવાદ	પ્રમુખ અને ટ્રસ્ટી
શ્રી ધીરેનભાઈ કે. પરીખ	અમદાવાદ	ઉપપ્રમુખ અને ટ્રસ્ટી
શ્રી સુનીલભાઈ આર. શાહ	અમદાવાદ	ઉપપ્રમુખ અને ટ્રસ્ટી
શ્રી વ્રજેશભાઈ એન. પરીખ	અમદાવાદ	માનદ્ મંત્રી અને ટ્રસ્ટી
શ્રી મેહુલભાઈ એસ. શાહ	અમદાવાદ	માનદ્ ખજાનચી અને સહમંત્રી
શ્રી રમેન્દ્રભાઈ જે. પરીખ	અમદાવાદ	ટ્રસ્ટી
શ્રી કિરણભાઈ એસ. શાહ	વડોદરા	ટ્રસ્ટી
શ્રી શરદભાઈ પી. શાહ	મહેસાણા	ટ્રસ્ટી
શ્રી જીતેન્દ્રભાઈ બી. શાહ	મુંબઈ	ટ્રસ્ટી

માનદ્ તંત્રી અને પ્રકાશક : શ્રી શ્રેણીકભાઈ એન. પરીખ

બી-૭, શ્રી સિદ્ધિ ડુપ્લેક્સ, એપોલો હોસ્પિટલ સીટી સેન્ટર પાસે,

પરિમલ ગાર્ડન નજીક, આંબાવાડી, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬.

ફોન નં.: ૯૭૨૪૪૮૧૪૯ (સાંજે ૭.૦૦ પછી) ઈમેઇલ : snp4758@gmail.com

માનદ્ વ્યવસ્થાપક : શ્રી નિશીથભાઈ એ. પરીખ

ડી/૬૦૨, વિષ્ણુધારા ગાર્ડન્સ, ઈલોગીયા હોટલ પાછળ,

ઓફ એસ.જી. હાઇવે, ગોતા-જગતપુર રોડ, અમદાવાદ-૩૮૨૪૭૦

ફોન નં.: ૯૪૨૮૪૬૧૮૨૨ (સાંજે ૯.૦૦ પછી) ઈ-મેઇલ : nparikh7@yahoo.in

મેમ્બરશીપ લવાજમ

ભારતમાં: રૂ.૩૦/- (સામાન્ય), રૂ.૧૦૦૧/- (આજીવન), રૂ.૨૫૦૧/- (પેટ્રન), વિદેશમાં : રૂ. ૫૦૦૧/-

સભ્યો અને જ્ઞાતિજનો ભેટ, જા.ખ. વિગેરેની રકમ સંસ્થાના ખાતામાં જમા કરાવી તેની

પહોંચ શ્રી નિશીથભાઈને વોટ્સએપ કરી શકે છે. પહોંચ મોકલવાની જવાબદારી રકમ જમા

કરાવનારની રહેશે. ખાતાની વિગત નીચે પ્રમાણે છે.

Shree Vayada Vanik Seva Trust, Central Bank of India, Mithakhali Branch, Ahmedabad.

Savings A/c No.: 3172539192, IFSC Code.: CBIN0280553

દર્શન તરસ્યા લોચન

૧. સૂના મંદિર સૂના ચોક છે
સૂના છે કાંઈ વાયડ માં ના ધામ રે
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૨. ભક્તો તારા બધાં ભયભીત છે
ક્યારે મળશે કોરોના થી મુક્તિ રે
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૩. અપરાધો અમથી કેવાં થઈ ગયા
જેથી થયા માડી તમથી દૂર રે
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૪. હવન કરવાં ને ક્યારે આવીએ
ક્યાંરે વાયડ ચોકે ગરબે ઘૂમશું ?
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૫. શૃંગાર ધરી ભોગ ધરાવશું ક્યારે
ક્યારે સુણસુ ઝાંઝરનો ઝણકાર રે
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૬. અમ પર કરૂણા સદા વરસાવજો
અપરાધોની ક્ષમા માડી આપજો
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો
૭. વિનંતી કરું છું વાયડ માત ને
કર જોડી કરુ નમન વારંવાર રે
“સમીરી માં” દર્શન વહેલાં રે તમે આપજો

- પ્રવીણા દીપક દલાલ, મુંબઈ

મો. ૮૩૬૯૬ ૮૧૮૩૨

સ્વ. સોહાગિનીબહેન તથા સ્વ. નવનીતભાઈ બી. શાહ (દેત્રોજવાળા) ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

તાળાબંધી અને શિક્ષણ

ત્રણ બબૂચકોવાળી ફિલ્મનો મશહૂર ડાયલોગ છે. “ચારો તરફ જ્ઞાન બંટ રહ્યા હૈ, કહીં સે ભી બટોર લો.” કહેવાનો પ્રયત્ન એ હતો કે, ક્લાસરૂમમાં પૂરાઈને જુની ટબનું શિક્ષણ લેવાનો હવે કોઈ અર્થ નથી. અનુભવી, પાકટ માસ્તરો માત્ર પુસ્તકિયું જ્ઞાન આપે છે. તેથી નવું વિચારવાની ક્ષમતા મરી પરવારે છે. સર્જનાત્મકતા ખતમ થઈ જાય છે. માટે ક્લાસરૂમ અને માસ્તરને પડતા મૂકો અને બીજી રીતે નવા જમાનાને અનુરૂપ એવા ઓનલાઈન માધ્યમથી શિક્ષણ પામીને ન્યાલ થઈ

જાઓ.

અત્યારે સર્વત્ર તાળાબંધીનો માહોલ છે. ચારે તરફ બધાએ Online શિક્ષણની રમઝટ બોલાવી દીધી છે. ક્લાસરૂમ અને શિક્ષક લગભગ અદૃશ્ય થઈ ગયા છે. આ કહેવાતા શિક્ષણવિદોનું માનીએ તો હાલના સંજોગોમાં ચારેબાજુથી જ્ઞાનોપાર્જન કરીને સૌ વિદ્યાર્થીઓ બહુ મોટા વિદ્વાન બની ગયા હશે. સૌની સર્જનાત્મકતા સોળે કળાએ ખીલી ઉઠી હશે. અને બહુ મોટી ક્રાંતિ ઘટી ગઈ હશે !!!!!

પણ, આવું કંઈ દેખાતું નથી. સર્વત્ર મૂંઝારો છે. (ભારતની શિક્ષણપ્રથાને સતત વખોડતા) લોકો કબૂલ કરે છે કે, સ્કૂલે ન જવાથી બાળકોનું ભવિષ્ય ડામાડોળ થઈ ગયું છે !!!!! સૌ વાટ જોઈને બેઠા છે કે, ક્યારે સ્કૂલો ચાલુ થાય અને તેમના બાળકોની જિંદગી પાટા પર ચઢે.

આ વાલીઓ અને (બની બેઠેલા) શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ પાસે એટલી અપેક્ષા રાખીએ કે, દરેક ગૂરુપૂર્ણિમા એ બે હાથ જોડીને સ્કૂલના શિક્ષકો આગળ ઉભા રહીને બોલે કે, તમારા સિવાય અમારા બાળકોનો કોઈ તારણહાર નથી. આપણી સામસામે બેસીને ભણાવવાળી પદ્ધતિ ઉત્તમ છે. માસ્તર ભલે કેન્દ્રમાં રહ્યા. તેમની આસપાસ ફરતી આ શિક્ષણ વ્યવસ્થા અમને મંજૂર અને આ શિક્ષણપ્રણાલીમાં અમને સંપૂર્ણ શ્રદ્ધા છે.

જો આમ કરવું શક્ય ન લાગતું હોય તો એક નવી શિક્ષણ વ્યવસ્થા ઉભી કરવા માટે આ ઉત્તમ સમય છે. હાલનાં શિક્ષકોને પડતા મૂકીને બાકીના લોકોએ વૈકલ્પિક શિક્ષણ વ્યવસ્થા ઉભી કરી લેવી જોઈએ.

ત્યાં સુધી આ તાળાબંધીના માહોલમાં સ્કૂલની સિસ્ટમ કેવી રીતે ચાલુ કરવી તે એક

દીપક કાંતિલાલ ઝવેરી (અમદાવાદ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

ચંદનબહેન વલ્લભદાસ મોહનલાલ શાહ (કડીવાળા) પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

પ્રશ્ન પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીએ. છોકરાઓને સ્કીન સામે બેસાડીને સિલેબસ પૂરો કરવાની આ જે જદોજહદ્ ચાલી રહી છે તે સાવ અર્થહીન છે. વર્ગખંડને સ્કીન પર ન સમાવી શકાય તેટલું તો હવે સ્પષ્ટ થયું છે.

સર્વપ્રથમ તો માર્ચ ૨૦૨૦ થી માર્ચ ૨૦૨૧ સુધીનું વર્ષ ભણવામાં રદ્દ ખાતલ કરવું જોઈએ. એકેડેમીકલી શૂન્ય વર્ષ જાહેર કરી દેવું જોઈએ. જે પરીક્ષા માર્ચ ૨૦૨૦માં બાકી રહી ગઈ તે માર્ચ ૨૦૨૧માં લેવી અને જૂન ૨૦૨૦ની બાકી રહેલી પરીક્ષા જૂન ૨૦૨૧માં લેવી. બધા એક વર્ષ મોડા ચાલશે તો કાંઈ આભ નથી તૂટી પડવાનું.

તો પછી આ વર્ષમાં શું કરવું ?

ભાષા, ગણિત અને વિજ્ઞાન સિવાયનાં વિષયોને આ વર્ષ પૂરતી સ્કૂલોએ તિલાંજલિ આપવી. દરેક વિદ્યાર્થીએ એક નવી ભારતીય ભાષા શીખવી. ગણિત પાકું કરવું અને વિજ્ઞાનની સમજ સુદ્રઢ કરવી.

૧) ભાષા :

દરેક શહેરમાં ત્રણ સ્કૂલોનું એક જોડકું બનાવીને કોઈ એક ભાષા શીખવાડવાની જવાબદારી તેમણે માથે લેવી. એક પરપ્રાંતની (ભારતીય) ભાષા પર પસંદગી ઉતારવી અને ત્રણ સ્કૂલના બાળકોને તે ભાષાથી અવગત કરાવવા. એક સ્કૂલે તે ભાષાના ગાઈ શકાય તેવા જોડકણા / કવિતાઓનું ઓડિયો સ્વરૂપે (રેડીયોના માધ્યમથી) પ્રસારણ કરવું. બાળકોને કહેવું કે, દિવસમાં એક કલાક આ ઓડિયો ચાલતો હોય ત્યારે તેઓ સૌ જોડે જોડે ગાય અને મુક્ત મને નાચે. જોડકણાંનો અર્થ બહુ વિસ્તારપૂર્વક સમજાવવાની જરૂર નથી. ‘ટ્વીન્કલ ટ્વીન્કલ લિટર સ્ટાર’ ગાતા હતા ત્યારેય શબ્દોનો અર્થ ક્યાં સમજતા હતા ? સાંભળવાથી અને જોડકણાં ગાવાથી નવી ભાષા શીખવામાં સરળતા રહેશે.

બીજી સ્કૂલે આ નવી ભાષામાં વાતચીત કરતાં શીખવવું. નાના નાટકો ભજવીને તે નાટકો બતાવવા, વાર્તાઓ કહેવી અને તેમ આ નવી ભાષા બોલતા શીખવવી. ત્રીજી સ્કૂલે (વચલા અને ઉપલા) વર્ગના છોકરાઓને નવી ભાષાની લિપિ શીખવાડવી અને લખતાં શીખવવું. (આને માટે ટીવી કે રેડીયોની મદદ લેવી.) જે શક્ય હોય તો, થોડું વાંચતા આવડે એટલે રોજ એક કલાક ઓનલાઈન ક્લાસ લેવો. તેમાં અડધો કલાક કોઈ છોકરા પાસે મોટેથી વાંચન કરાવવું અને બાકીના અડધો કલાક ઉચ્ચાર શુદ્ધિ માટે શિક્ષકે માર્ગદર્શન આપવું. (આને માટે સ્માર્ટફોન અને વાઈફાઈની જરૂર પડશે. જે બાળક પાસે વાંચન ન કરાવો તો ટીવી કે રેડીયો ચાલી જશે.)

નિલેષ અરવિંદભાઈ શાહ (દ્રુપદ સિક્યોરીટીઝ પ્રા. લિ.), જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. ગોરધનદાસ કૃષ્ણલાલ પરીખ (કડી)ના પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

છોકરાઓ જે ભાષામાં વિચારે છે તે ભાષામાં તેમને નિબંધ, આત્મકથા, પ્રવાસ વર્ણન, વિવરણ, વિવેચન વગેરે લખવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા. જ્યારથી આજસુ મમ્મીઓએ બાળકોને કાર્ટુન જોતાં જોતાં ખાવાની ટેવ પાડી છે ત્યારથી બાળકોની વર્ણન કરવાની શક્તિ કુંઠિત થઈ ગઈ છે. તેમની સ્વતંત્ર અભિવ્યક્તિ નષ્ટપ્રાય થઈ ગઈ છે. તેઓ માત્ર કાર્ટુનની ભાષા જ બોલી જાણે છે. (પહેલા મમ્મીઓ બાળક સાથે વાત કરતાં / તેમને વાર્તા કહેતાં જમાડતી હતી.)

આવા બાળકોને દિનચર્યા લખવાનું, પ્રકૃતિનું વર્ણન કરવાનું, કોઈ ઘટનાનું અવલોકન કરીને લખવાનું શીખવવું જોઈએ. નાનપણમાં કાર્ટુનનાં ડાયલોગ ગોખવાથી જે શરૂઆત થઈ તે મોટા થયે સમીકરણો ગોખીને પુરી થાય છે. વિદ્યાર્થીઓને આ કૂપમંડુક્તામાંથી બહાર કાઢવાની તાતી જરૂર છે. અત્યારે આપણી પાસે સારી તક છે.

મોટા વિદ્યાર્થીઓને ભાષાંતર માટે પણ તૈયાર કરવા જોઈએ. તદુપરાંત, અંગ્રેજી સિવાયની ભાષામાં ટાઈપિંગની તાલીમ હોય તો ફાયદો થાય. કુટુંબ આખું સંસ્કૃત સંભાષણનાં પ્રયત્નો કરે તો સારામાં સારું.

૨) ગણિત :

રેડીઓ થકી એક થી ત્રીસ સુધીના આંક (ઘડિયા, પહાડા, ટેબલ્સ, પલાખાં) રોજ પ્રસારિત કરવા જોઈએ અને બાળકોને ઘરે સાથે ગાવા માટે પ્રોત્સાહન આપવું જોઈએ. (યુ ટ્યુબ પર આવા ઘડિયા-ગાન જડી આવે છે ખરાં પણ તેમાં સંગીત પર ભાર વધારે અને ગણિત પર ઓછો છે. તેથી નવા પ્રયત્નો જરૂરી છે.)

તે સિવાય ગણિતની છેલ્લી ત્રણ પરીક્ષાના પેપર લઈને ઘરે જાણે પરીક્ષા આપતા હોઈએ તેવી રીતે લખી જવાં. જ્યાં સુધી આ ત્રણે પેપરમાં ૧૦૦ માંથી ૧૦૦ માર્ક્સ ન આવે ત્યાં સુધી આ ગણિતના પેપર તૈયાર કરીને લખતાં રહેવું. આગળનું નવું શીખતાં પહેલા પાછળનું પાકું કરવું જરૂરી છે. ગણિતમાં આવા મહાવરાની ખાસ જરૂર છે.

૩) વિજ્ઞાન :

હાલનાં સંજોગોમાં વિજ્ઞાન પ્રયોગો દ્વારા શીખવવું પડશે. ટીવીના માધ્યમથી બાળકોને પ્રયોગ કરીને બતાવવો અને તેમને પ્રયોગમાં વપરાયેલા સાધનોની સૂચિ, પ્રયોગની પદ્ધતિ અને અવલોકન લખવાનું ઘરકામ આપવું. પ્રયોગ-લેખનની એક પ્રક્રિયા હોય છે. હેતુ-સાધનો-પદ્ધતિ-અવલોકન અને નિષ્કર્ષ. વિદ્યાર્થીઓ (ઓનલાઈન ક્લાસમાં) ઘરકામ કરીને બતાવે પછી શિક્ષકે તે પ્રયોગના 'નિષ્કર્ષ' અને છેલ્લે 'હેતુ' બાબતે સ્પષ્ટતા

સ્વ. હેમંતભાઈ એચ. કાશીપારેખ પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

અશ્વિનભાઈ કૃષ્ણલાલ પરીખ પરિવાર (કડી-અમદાવાદ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

કરવી. જો શક્ય હોય તો અંતે તે પ્રયોગના સંદર્ભની થિયરી ચોપડીમાંથી વાંચવા કહેવું. આમ એક પછી એક પ્રયોગો થકી વિજ્ઞાન ભણાવવું સહેલું પડશે. આવા પ્રયોગો ભૌતિકશાસ્ત્રમાં વધુ કરાવી શકાય તો એક વર્ષમાં પ્રયોગો કરીને બે ત્રણ વર્ષનું ભૌતિકશાસ્ત્ર શીખવી દેવું. બાકી બધું આગળ ઉપર જોયું જશે. દૂરદર્શનની સ્વયંપ્રભા ચેનલ અંતર્ગત (સ્કૂલમાં ભણાવતા પ્રત્યેક વિષય પર) ક્લાસમાં બેઠાં હોય તેમ ભણાવવામાં આવે છે. સ્કૂલના શિક્ષકોએ વિદ્યાર્થીઓને સ્વયંપ્રભા ચેનલનું ટાઈમટેબલ બાંધી આપવું અને જે તે પાઠ ભણાવાય પછી તેના પર સવાલ - જવાબ પણ લખાવવા.

આમ, મોબાઈલન ફોનનો લગભગ ત્યાગ કરીને ભાષા - ગણિત અને વિજ્ઞાનની સમજ કેળવવાની વ્યવસ્થા કરીશું તો બાળકો ક્યાંક પહોંચશે. નહિતર મોબાઈલનાં વ્યસની, સ્કીન સામે તાકીને ચિટિયા થયેલાં, એકલાં અને અતડાં બાળકોથી બનેલો સમાજ ખરેખર રુગણ બનીને રહી જશે.

- ડૉ. સોરભ કોટિયા, વડોદરા
મો. ૯૪૨૬૮ ૦૬૧૫૨

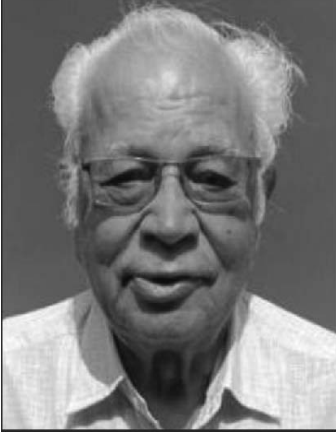
શમણાનો સ્પર્શ

શમણામાં આવીને કોઈ મને સ્પર્શી ગયું,
એના સ્પર્શ માત્રથી મને આ શું થઈ ગયું,
દિલમાં મારા અનેક સંદનો જાગી ગયા,
ખયાલો હતા દિલમાં કોઈના ભાગી ગયા,
અરે, એના ખયાલોમાં હું એવો ડૂબી ગયો,
સ્વપ્નમાં જ એના વિચારોમાં ખોવાઈ ગયો,
હતી કોણ એ સુંદરી ના જાણ થઈ,
નિહાળતા એને, લગની એની લાગી ગઈ,
શમણામાં જો એ મળે ફરી, તો પૂછી લઉં,
ક્યારે મળીશ ફરી, કહે તો જ જવા દઉં.

- ઉદય શાહ, અમદાવાદ
મો. ૯૮૨૫૫ ૫૩૮૩૫

સ્વ. હરીશભાઈ રસીકલાલ પરીખ (ભરૂચ) પરિવારનાં જ્ઞાતિજનોને જય શ્રી કૃષ્ણ

રોમાની લોકો

મોટા ભાગના રોમા અથવા રોમાની લોકો બધા જ ગરીબ હોય છે. ગરીબ હોવાના કારણે તેઓ તેમના બાળકોને ભણાવી શકતા નથી. તેથી તેમને નોકરી મળતી નથી. નોકરી નથી મળતી એટલે તે ગરીબના ગરીબ જ રહે છે.

રોમાની લોકો મૂળ ક્યાંના ?

રોમાની લોકો અભણ હોવાથી તેઓ તેમનો ઇતિહાસ રાખી શક્યા નથી.

(૧) એક માન્યતા પ્રમાણે પરિયાના રાજાને થયું કે અમીર લોકો સંગીતનો આનંદ લઈ શકે છે જ્યારે ગરીબ વર્ગ સંગીતના આનંદથી વંચિત રહી જાય છે. આથી પરિયાના રાજાએ ભારતના રાજાને વિનંતી કરી કરી કે થોડા તંતુવાદ નિષ્ણાતો મોકલી આપો. રાજા, આવેલા તંતુવાદ નિષ્ણાતોને જણાવે છે કે તમે ગરીબ લોકોને સંગીત સંભાળાવો અને તેના બદલામાં હું તમને એક ઘઉંની ગુણ અને એક ગઘેડું આપું છું. તમે ખેતી કરી તમારું ગુજરાન ચલાવો. તંતુવાદ નિષ્ણાતો આજસુ હોવાથી કશું કરતા નથી. ઘઉં ખલાસ થઈ જવાથી તેઓ રાજા પાસે જાય છે. રાજા ગુસ્સે થઈને તંતુવાદ નિષ્ણાતોને દેશ નિકાલ કરે છે. તંતુવાદ નિષ્ણાતો ઈજિપ્ત ગયા અને ૧૧મી સદીમાં યુરોપ ગયા.

(૨) ૨૦૧૨ની સાલમાં યુરોપનાં ૧૩ જુદા જુદા ભાગમાંથી રોમાની લોકોના જીનોમિક ડેટા ભેગા કરી અભ્યાસ કરવામાં આવ્યો. આનો રિપોર્ટ એક શૈક્ષણિક મેગેઝીન સેલ બાયોલોજીમાં પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યો હતો. આ રીપોર્ટ પ્રમાણે રોમાની લોકોના પૂર્વજો ૧૫૦૦ વર્ષ પહેલા ઉત્તર ભારતમાંથી ગયા હતા.

(૩) બીજા એક અનુમાન પ્રમાણે મહમદ ગઝનીના આક્રમણ પછી ઘણા હિંદુઓ ઈજિપ્ત ગયા. જે વાત સાચી હોય તે પણ તેઓ ભારતમાંથી ઈજિપ્ત ગયા એ વાત નિશ્ચિત છે. ઈજિપ્તથી તેઓ ૧૨મી સદી પછી બાલ્ટિક દેશો (દક્ષિણ-પશ્ચિમ-યુરોપ)માં ગયા. આ લોકો ઈજિપ્તથી આવેલા તેથી તેઓ ઈજિપ્સીયન કહેવાયા. વખત જતા ઈજિપ્સીયન શબ્દનું અપભ્રંશ જિપ્સી(GYPSIE) થઈ ગયું જિપ્સી લોકો એજ આ રોમાની લોકો. અમેરીકા ખંડ શોધાયા બાદ રોમાની લોકો યુરોપથી ઉત્તર અને દક્ષિણ અમેરીકા જવા

જ્યોતિબેન કેશવલાલ શાહ પરિવાર, (મુલુન્ડ - મુબઈ)જય શ્રી કૃષ્ણ.

માંડયા.

રોમાની લોકો આજસુ પ્રજા, તેમનો ધંધો ખાવું, પીવું અને ગાવું રોમાની લોકો આજસુ હોવાથી ગરીબ. ગરીબ હોવાથી નાના ઘરમાં અનેક લોકો રહે કેટલાકના ઘરમાંથી પેશાબની વાસ પણ આવે.

દેવાનંદની ફિલ્મ હરે રામ હરે કૃષ્ણમાં જુપ્સી લોકોને બતાવ્યાં છે.

રોમાની લોકોની ભાષા હિન્દી ભાષાને મળતી આવે છે. નીચેનો કોઠો રોમાની અને હિન્દી ભાષાની સંખ્યાની સામ્યતા બતાવે છે.

સંખ્યા	હિન્દી	રોમાની	સંખ્યા	હિન્દી	રોમાની
૧.	એક	ekh	૭.	સાત	ifta
૨.	દો	duj	૮.	આઠ	oxto
૩.	ત્રિન	trin	૯.	નૌ	inja
૪.	ચાર	štarr	૧૦.	દશ	deš
૫.	પાંચ	pandž	૨૦.	બીસ	biš
૬.	છે	šov	૧૦૦	સો	šel

અત્યારે રોમાની લોકો યુરોપ અને અમેરીકામાં બધે પ્રસરી પ્રસરી ગયા છે. સૌથી વધુ રોમાની લોકોની વસ્તી ધરાવતા પ્રથમ દશ દેશો નીચે પ્રમાણે છે.

ક્રમ	દેશ	રોમાનીની વસ્તી	ક્રમ	દેશ	રોમાનીની વસ્તી
૧.	યુ.એસ.એ.	૧૦,૦૦,૦૦૦	૬.	ફ્રાંસ	૫,૦૦,૦૦૦
૨.	બ્રાઝીલ	૮,૦૦,૦૦૦	૭.	બલ્ગેરિયા	૩,૭૦,૦૦૦
૩.	સ્પેન	૬,૫૦,૦૦૦	૮.	હંગેરી	૨,૦૫,૭૨૦
૪.	રોમાનિયા	૬,૨૧,૫૭૩	૯.	ગ્રીસ	૨,૦૦,૦૦૦
૫.	તુર્કી	૫,૦૦,૦૦૦	૧૦.	સ્લોવેકિયા	૧,૮૯,૯૨૦

આજે દુનિયામાં રોમાની લોકોની ૨૦ લાખ અને ૧ કરોડ ૨૦ લાખની વચ્ચે છે. વસ્તીના બે આંકડા વચ્ચેનો તફાવત બહુ મોટો લાગે છે ને? તેનું કારણ છે. યુરોપમાં જ્યાં જ્યાં રોમાની લોકો વસે છે ત્યાં બધે જ તેમને ઘૃણાભરી દૃષ્ટિથી જ જોવાય છે.

યુરોપના દેશોમાં જ્યારે વસ્તી ગણતરી થાય ત્યારે રોમાની લોકો ગણતરીમાં લેવાતા જ નથી. જ્યાં રોમાની લોકો વસ્યા છે ત્યાં રોમાની લોકોએ ત્યાંના ધર્મનો સ્વીકારી કરી લીધો છે એટલે રોમાની લોકો યહુદી અથવા મુસ્લિમ ધર્મ પાળે છે.

મધ્યકાલીન યુગમાં (૫મી સદી થી ૧૫મી સદી) બ્રિટનમાં સ્વીટ્ઝર્લેન્ડ અને ડેન્માર્કમાં રોમાની લોકોને મારી નાખવામાં આવતા. જર્મની, પોર્ટુગલ અને ઇટાલીમાંથી રોમાની લોકોને કાઢી મુકવામાં આવ્યા છે. બીજા વિશ્વયુદ્ધ વખતે નાઝી સૈનિકોએ યુરોપમાંથી ૧૦ લાખ રોમાની લોકોને મારી નાંખ્યા હતા. ૧૯૩૦નાં દસકામાં નોર્વેમાં કાયદો કરવામાં આવ્યો હતો કે જે રોમાની વિદેશ જાય તો તેને ફરીથી નોર્વેમાં દાખલ થવા દેવામાં નહીં આવે. રોમાની લોકોને લગ્ન કરવા ઉપર પણ પ્રતિબંધ હતો કે જેથી રોમાની લોકોની વસ્તી ન વધે.

૧૯૩૦ ના દસકામાં નોર્વેના દુર રોમાની નાગરિક વિદેશ પ્રવાસ માટે નોર્વેની બહાર હતા. પછી તેમને નોર્વેમાં પાછા ન હોતા આવવી દીધા. હિટલરને યહુદીઓ પ્રત્યે નફરત હતી તેવી જ નફરત રોમાની લોકો પ્રત્યે પણ હતી. દુર રોમાની લોકોને હિટલરે મૃત્યુ છાવણી મોકલી દીધા. વિશ્વયુદ્ધ પુરું થતા જે રોમાની લોકો મૃત્યુ છાવણીમાં જીવતા રહ્યા હતા તે લોકોને વિશ્વયુદ્ધ પુરું થયાના દસ વર્ષે પણ નોર્વેમાં પ્રવેશવા દેવામાં ન હોતા.

૯મી એપ્રિલ, ૨૦૧૫ના રોજ નોર્વેના મહીલા વડાપ્રધાન એરેના સોલ્બેર્ગે રોમાની લોકોની માફી માંગતા જાહેર કર્યું કે બીજા વિશ્વયુદ્ધ પહેલા, દરમ્યાન અને પછી જે રોમાનીને સહન કરવું પડ્યું તે બધાને વળતર આપવામાં આવશે.

મારિયા - Maria a Blonde Girl

ગ્રીસના ફર્સાલા ગામની બહાર એક રોમાની કોલોનીમાં ડીમોપોઉલો અને સાલી દંપતી સાથે ૬ વર્ષની મારિયા રહેતી હોય છે. આ મારિયાની ચામડી ગૌરી છે, આંખો ભૂરી છે અને વાળ સોનેરી એટલે કે મારિયા પ્લોન્ડી ગર્લ છે. ગોરી ચામડી, ભૂરી આંખો અને સોનેરી વાળ વાળી છોકરીને પ્લોન્ડી ગર્લ કહેવામાં આવે છે. ૧૬મી ઓક્ટો, ૨૦૧૩ના રોજ પોલીસ ડીમોપોઉલો અને સાલીને ઘેર આવી કહ્યું કે આ છોકરી (મારિયા) ચામડીના રંગ, આંખના રંગ અને વાળના રંગ ઉપરથી નથી લાગતું કે આ તમારી છોકરી હોય. તમે આ કોઈની છોકરીને ઉપાડી લાવ્યા છો. ડીમોપોઉલોએ પોલીસને સમજાવવાનો પ્રયત્ન કરતાં જણાવ્યું કે આ મારિયા મારી બહેનપણી સશા રૂસેવાની છોકરી છે. સશા અત્યારે બલ્ગેરીયામાં તેના પતિની સાથે રહે છે. સશા જ્યારે અહીં

ગો.વા. રમેશચંદ્ર કાંતિલાલ પરીખ (કડી)ના જય શ્રી કૃષ્ણ હ. માલતીબેન, દેવીબેન, અરૂણાબેન

નોકરી કરતી હતી ત્યારે મારિયાનો જન્મ ૬ વર્ષ પહેલા થયો હતો. બલ્ગેરીયામાં સશાને ચાર બાળકો છે તેથી તે મારીયા ને ઉછેરી શકે તેમ ન હોવાથી સશાએ મારીયાને મને ઉછેરવા માટે આપી છે. પોલીસને સંતોષ ન થતા મારીયાને લઈ જાય છે.

મારિયાની વાત યુરોપ, અમેરીકા અને કેનેડાના સમાચારપત્રો અને ટીવીમાં આવી. યુરોપ, અમેરીકા અને કેનેડા દંપતીની કે જેની ૬ વર્ષ પહેલા છોકરી ખોવાઈ ગયેલી તે બધાએ ગ્રીસના પોલીસ ખાતામાં, કદાચ તેમની પ્યારી ટીંગલી પાછી મળી જાય તે આશામાં, માહિતી મોકલાવી આપી હતી. પણ રપમી ઓક્ટોબર, ૨૦૧૩ના રોજ મારીયાના ડી.એન.એ પરીક્ષણથી ખબર પડી કે બલ્ગેરીયામાં રહેતી સશા જ તેની ખરી માં છે. ૩જુ જુન, ૨૦૧૩ના ગ્રીસની ન્યાયાલયના ચુકાદા પ્રમાણે મારીયા ૧૮ વર્ષની ન થાય ત્યાં સુધી એક સામાજિક સંસ્થા સ્માઈલ ઓફ ધ ચાઈલ્ડમાં રહેશે.

તા. ૧૬-૧૦-૧૩ અને મારીયાના ડી.એન.એ પરીક્ષણના પરીણામની તારીખ રપ-૧૦-૧૩ વચ્ચેના સમયગાળા દરમિયાન આયર્લેન્ડમાં આવા બે કિસ્સા બન્યા. એક કિસ્સામાં રોમાની દંપતીના પાડોશીએ ફરીયાદ કરી કે આમને ત્યાં ૭ વર્ષની બ્લોન્ડી ગર્લ રહે છે. પોલીસ આવીને છોકરીને લઈ જાય છે.

છોકરીનાં મા-બાપે જણાવ્યું કે આ છોકરી અમારી જ છે આનો જન્મ ડબ્લીનની હોસ્પિટલમાં થયો છે. છોકરીના માં-બાપ પાસે સાબિતી માટે કોઈ જ કાગળિયા નથી. પોલીસ હોસ્પિટલમાં તપાસ કરે છે. પોલીસને હોસ્પિટલમાંથી પુરતી માહિતી ન મળી. બે દીવસમાં છોકરીનો ડી.એન.એ પરીક્ષણનો પરીણામ આવ્યું અને સાબિત થયું કે છોકરીના માતા પિતા રોમાની જ છે.

આ સમય દરમિયાન આવો જ કિસ્સો આયર્લેન્ડમાં રોમાની દંપતીના બે વર્ષના છોકરાનો થયો હતો છોકરાના ડીએનએ પરીક્ષણનું પરીણામ પણ રોમાની દંપતીની તરફેણમાં આવ્યું હતું.

દક્ષિણ પેરીસના ચંપલન પરગણામાં એક રોમાની નાની બાળકી રફમી ડીસેમ્બર, ૨૦૧૪ના રોજ મૃત્યુ પામી તો ત્યાંના મેયરે કહ્યું કે અહીં શબ દફનાવવા માટેની જગ્યાની તંગી છે. તમે કર ભરતા ન હોવાથી તમને તમારી છોકરીને અહીં દફનાવવા દેવામાં નહીં આવે. કોર્ટના ચુકાદાથી રોમાની બાળકીને ત્યાં દફનાવવા મંજૂરી મળી ગઈ.

‘આરતી મેટરનીટી હોસ્પિટલ’ ડૉ. સંજય ગાંધી (ડીસા)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

પ્રખ્યાત રોમાની લોકો

ચાર્લી ચેપ્લીન (૧૮૮૯-૧૯૭૭)

એલ્વિસ પ્રેસલી (૧૯૩૫-૧૯૭૭)

પાબ્લો પીકાસો (૧૮૮૧-૧૯૭૩)

૨૦૧૬ની સાલમાં સુષ્મા સ્વરાજે કહ્યું હતું :

“You are the children of India who migrated and lived in challenging circumstances in foreign lands for centuries. Yet you maintained your indian identity”, Sushma Swaraj said while inaugurating the three-day international Roma Conference and Cultural Festival 2016 here.

- પ્રિયમુખભાઈ પી. શાહ, વડોદરા
મો. ૯૧૦૬૬ ૨૫૬૪૭

“તારી યાદ”

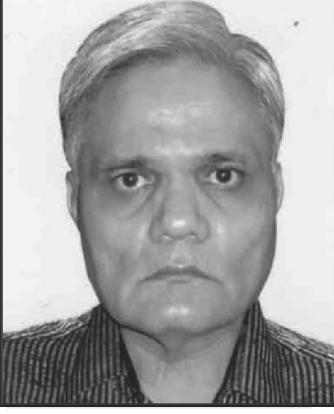
ટળતી સાંજે યાદ તારી આવી ગઈ,
પંખીઓની તાન હૃદયમાં વ્યાપી ગઈ,
ચોમેર સુગંધિત સુવાસ પ્રસરાઈ ગઈ,
મનમાં આનંદની હૈલી સમાઈ ગઈ,
ભવિષ્યની પ્રક્રિયામાં વૃત્તિ આગળ ધપી ગઈ,
તારી યાદ મને અશ્રુની ધારા વહેવડાવી ગઈ,
તારી યાદ મને વ્યાકુળ કરી વહી ગઈ,
શ્રી હરિ તારી યાદ હૃદયમાં કાયમી ઘર કરાવે,
માનવતાની મહેક સદા પ્રસરતી રહે,
તારી યાદ મને સદા પ્રફુલ્લિત રખાવે,
તારા સુખની કામનાની યાદ અપાવી ગઈ,
તારી યાદ મને મારામાંથી મુક્તિ અપાવી ગઈ,
શ્રી હરિ તારી યાદને આશીર્વાદ પ્રદાન કરે,
તારી યાદ અનુભૂતિની પ્રતિભિ કરાવતી ગઈ.

-નવીનચંદ્ર દશરથલાલ ગાંધી

સવિતાબહેન રામલાલ પરીખ (કડી) પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

ડૉ. રોહિતભાઈ જયંતીલાલ શાહ (પાટણ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

મંદિરમાં ભગવાન છે ?

અત્રેનો પ્રસંગ કદાચ કાલ્પનીક હશે એમ માની લઈએ તો પણ સાંપ્રત સમયમાં જે મંદિરોમાં આપણને જાણવા મળે છે, જોવા મળે છે તેનો વાસ્તવિક ચિતાર અહીં આપની સમક્ષ મુકવા માટે મારી કલમ ઉપડી છે. મારી સાથે કદાચ આપના મંતવ્યો અલગ અલગ હોઈ શકે છે અને હોવા જોઈએ એવું પણ હું હંમેશા માનું છું. પ્રસંગ આ પ્રમાણે છે.

એક વખત એક ગામમાં એક નિગ્રો એટલે કે હબસી ચર્યમાં પ્રાર્થના કરવા માટે ગયો. પરંતુ ચર્યની આગળ ચર્યના પાદરીએ તેને અંદર જતા રોકે છે. કારણ કે નિગ્રો કાળી ચામડીનો માણસ હતો તેથી પાદરીએ તેને અંદર જતા રોક્યો. હવે આજકાલ લોકો પોતાની ભાષા ઉપર સાકરનો ઉપયોગ વધારે કરે છે. તેથી પેલા પાદરીએ પેલા નિગ્રોને તેમ કહીને ચર્યમાં જતા રોક્યો કે ‘ભાઈ તમે મનને શાંત અને શુદ્ધ બનાવ્યા વગર પરમાત્માનાં દર્શન નહીં કરી શકો અને એમ કહીને પેલા નિગ્રોને ધર્મની વાત કહી.

પરંતુ અહીં પરિસ્થિતિ કાંઈક ઉલટી જ હતી. પેલા નિગ્રોની દેખતા જે ગોરો લોકો હતા તેઓને ચર્યમાં દર્શન કરવા માટે જવા દેવામાં આવતા હતા. તેઓને આમાનું કશુંય કહેવાયું ન હતું. તેઓ વીના રોકટોક ચર્યમાં જતા - આવતા હતા. નિગ્રો મનોમન વિચારતો હતો કે જે ગોરી ચામડીના લોકો છે તે બધા જ શાંત અને સ્વસ્થ મનવાળા હશે? આવું વિચારતો વિચારતો પેલો નિગ્રો તો ત્યાંથી ચાલી ગયો.

હવે પેલી બાબુ પેલી પાદરીને પણ મનમાં થયા કરતું હશે મેં પેલા નિગ્રોને કેવો પટાવીને પાછો મોકલી દીધો કે હવે ફરી પાછો તે આ ચર્યમાં આવશે જ નહીં.

અને બન્યું પણ એવું કે તે નિગ્રો ફરી પાછો ચર્યમાં દર્શન માટે આવ્યો જ ન હતો. એટલા માટે નહીં કે તેનું મન શાંત કે સ્વસ્થ થયું ન હતું. પરંતુ એટલા માટે કે તેનું મન હવે સંપૂર્ણ શાંત અને સ્વસ્થ થઈ ગયું હતું. દિવસોના દિવસો વીતી ગયા, વરસોના વરસો વિતી ગયા ત્યારે પેલો પાદરી એક દિવસ પેલા નિગ્રોને ચર્ય પાસેથી પસાર થતા જોયો. તેને થયું કે હમણાં પેલો નિગ્રો ચર્યમાં દર્શન કરવા આવશે અને મને મળશે. પરંતુ પરિસ્થિતિ કાંઈક જુદી જ હતી. પેલા નિગ્રોએ ચર્યની સામે પણ જોયું નહી અને ત્યાંથી

સ્વ. રસિકલાલ લલ્લુભાઈ શાહના પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. સમજુબેન જયંતિલાલ ગાંધીના જય શ્રી કૃષ્ણ.

આગળ નીકળી ગયો.

આ બાજુ પાદરી વિચારમાં પડી ગયો અને તે પેલા નિગ્રોની પાછળ દોડ્યો અને તેને રોકીને પૂછ્યું કે ભાઈ તમે દર્શન કરવા આવ્યા જ નહીં. ફરીથી પાછા દેખાયા જ નહીં ? હું તો તમારી કેટલા વખતથી રાહ જોવું છું.

ત્યારે પેલો નિગ્રો હસવા લાગ્યો અને ખૂબ જ પ્રેમથી બોલ્યો “મારા મિત્ર અને મારા માર્ગદર્શક, હું તમને ધન્યવાદ આપું છું. તમારી સલાહ માનીને મે ગત વર્ષ આખું વિતાવ્યું. આશા કરતો હતો કે મારું મન શાંત થાય, સ્વસ્થ થાય તો હું તમારે દ્વારે આવી શકું. પરંતુ ગઈ રાતે જ સ્વપ્નમાં પ્રભુ પોતે જ મને મળ્યા અને કહેવા લાગ્યા કે પાગલ, આ ચર્યમાં શાને જવાની ઈચ્છા કરે છે ? મને મળવા માટે ? પરંતુ હું તને કહી દઉં છું કે હું પોતે જ એ ચર્યમાં દસ વર્ષમાં ક્યારેય ગયો નથી. જ્યાં હું જ નથી જઈ શક્યો ત્યાં તું જઈ શકીશ એ વાત જ અસંભવિત છે.”

માટે જ પરમાત્મા કોઈ મંદિરમાં છે જ નહીં. પરમાત્મા કોઈ પણ મંદિરમાં ક્યારેય દાખલ થઈ શક્યો જ નથી. કારણ કે માણસના બનાવેલ મંદિર માણસ કરતા ક્યારેય મોટા નથી થઈ શકતા. આ મંદિરો એટલા નાના છે કે પરમાત્મા માટે તેમાં કોઈ અવકાશ જ નથી.

આથી એમ કહી શકાય કે જેના મન જ મંદિર નથી તેમના બનાવેલ બધા જ મંદિર વ્યર્થ છે. તેથી જેમણે પરમાત્માને અંદરથી જ નથી મેળવ્યો તેને તે બહાર ક્યાંથી મેળવી શકાશે? તેથી પરમાત્મા મંદિરમાં નહીં પરંતુ પોતાના મનમાં તે જણાય છે અને જે આંતરચક્ષુથી અંદર શોધે તેને જ તે સમજાય છે.

- કિશોર પરીખ, ભરૂચ
મો. ૯૮૨૫૭ ૦૬૮૦૮

વાયુદેવતાજી મંદિર, અમદાવાદ - ભેટ

(૧) મંદાકીનીબેન અનિલભાઈ પરીખ	૨૦૦૦/-	દીના દીવા પેટે
(૨) હર્ષદભાઈ શ્યામલાલ પરીખ	૫૦૦/-	દી માટે
(૩) સુરેશભાઈ પરીખ	૫૦૦/-	દી માટે

- રૂપેશભાઈ શાહ, મંત્રી

સ્નેહલતાબેન પ્રફુલચંદ્ર ગાંધી (મુંબઈ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

તંદુરસ્તી - તનની અને મનની

મુંબઈના ડૉ. પિનાકીન શાહનું એક સુંદર પુસ્તક છે. તેનું નામ The art of healthy and joyful living છે. તેમાંથી થોડીક વાતો રજૂ કરું છું.

શરીરમાં રોગ કે નબળાઈ ન હોય તેટલા માત્રથી તમે તંદુરસ્ત છો તેમ ન કહી શકાય. તમે શારીરિક, માનસીક રીતે તદ્દન સ્વસ્થ હો અને સમાજના કલ્યાણ માટે ઉત્સુક હો ત્યારે જ તમે તનથી અને મનથી તંદુરસ્ત છો તેમ કહી શકાય.

આ માટે લેખક ત્રણ શબ્દ સમુહનો ઉપયોગ કરે છે. To look good, To feel good અને To do good. તેનો અર્થ છે સારો દેખાવ હોવો, સારી લાગણી અનુભવવી અને અન્યનું ભલું કરવું. ટુંકાણમાં આ ત્રણેય શબ્દ સમુહને સમજવાની કોશીષ કરીએ.

To look good - સારો દેખાવ હોવો

તમારો બાહ્ય દેખાવ કેવો છે તેનાથી તમે તંદુરસ્ત છો કે નહીં તેની ખબર પડશે. તમારી આંખોમાં ચમક હોય, ચહેરા પર તેજ હોય, મ્હોં પર હાસ્ય હોય, કૃત્રિમ કે આડંબરવાળું નહીં, કુદરતી હાસ્ય; તો તમારી અંદર પણ આનંદ છે તે દેખાશે, તમે રૂપાળા પણ લાગશો અને તંદુરસ્ત પણ લાગશો. આવી વ્યક્તિ હંમેશા હકારાત્મક વ્યવહાર કરશે, સૌજન્યપૂર્ણ વ્યવહાર કરશે, સ્વચ્છ રહેશે, સ્વચ્છ પહેરવેશ પહેરશે.

To Feel good - સારી લાગણી અનુભવવી

આ તમારી પોતાની વ્યક્તિગત બાબત છે. તમે જો અંદરથી સુંદર - beautiful inside છો - તો તમારી જાત સાથે રાહત અનુભવી શકશો. તમે બેચેન ન હો, તમારું મન શાંત હોય, તમે ભયથી મુક્ત હો, ઝગડા - ટંટા - ફિસાદ થી મુક્ત હો, દર્દ અને નિરાશાની લાગણીથી મુક્ત હો તો તમે અંદરથી સુંદર છો તેમ કહેવાય. તેને મનની તંદુરસ્તી કહેવાય. તેનાથી શરીરની તંદુરસ્તી વધશે. તમને ભુખ લાગશે. તમારી પાચનશક્તિ મજબૂત બનશે. શરીરમાં કોઈ પણ પ્રકારનો દુઃખાવો નહીં લાગે. કામ કરવાનો ઉત્સાહ પણ વધશે.

To do good - અન્યનું ભલું કરવું

પહેલા બે શબ્દો તમારી જાત માટે હતા. આ શબ્દ તમને સમાજ સાથે જોડે છે. દુનિયા સાથે જોડે છે. જેની સાથે તમે સંપર્કમાં આવો. તેનું ભલું થાય તેવું ઈચ્છો. દુનિયાને માત્ર

ચંદુલાલ મગનલાલ શાહ તથા કંચનગૌરી ચંદુલાલ મગનલાલ શાહની સ્મૃતિમાં સૌને જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વાર્થની નજરથી જોવાની નહીં. દુનિયાને સેવાની અને સમર્પણની ભાવનાથી જોવાની. માત્ર વ્યક્તિ સાથે જ નહીં, પ્રકૃતિ સાથે પણ મીઠો સંબંધ રાખવાનો. પુષ્પો ખીલવવા, પ્રકૃતિને રળિયામણી બનાવવા પણ ફાળો આપો. સાહિત્ય, સંગીત, ચિત્રકળા જેવા શોખ કેળવી સૃષ્ટિમાં સૌંદર્ય ખીલવવાનું કામ પણ કરો. પરંતુ ખાસ તો નાનકડું પણ સેવાનું કામ જરૂર કરો. આ તંદુરસ્તીની સાચી નિશાની છે.

શરીરની તંદુરસ્તીનો આધાર તમારી નિયમિત જીવનશૈલી ઉપર છે. તમે યોગ્ય આહાર લો અને જરૂરી કસરત કરો તેની પર શરીરની તંદુરસ્તીનો આધાર રહેલો છે.

પરંતુ મનની તંદુરસ્તીનો આધાર તમે કેવા સદ્ગુણો કેળવવા તત્પર છો તેની ઉપર જ છે. સારું વાંચન, સત્સંગ, ધ્યાન તમારા મનને સમૃદ્ધ બનાવશે.

સેવા હૃદયની કરુણાથી નીપજે છે. એક વખત આપવાનો આનંદ આવતો થશે ત્યારે તમે બીજાનું ભલું કરતા જ રહેશો.

લેખક કહે છે, કેટલું જીવવું તે આપણા હાથની વાત નથી. પરંતુ કેવું જીવવું તે આપણા હાથની વાત જરૂર છે.

ચાલો ત્યારે, આપણે તન અને મનને તંદુરસ્ત બનાવી સેવા દ્વારા સારું જીવવાનો સંકલ્પ કરીએ.

શરદભાઈ શાહ - મહેસાણા

પ્રેમ વિના સૌરભના સ્વરેથી

કૃષ્ણની અનન્ય લીલા, અંતતઃ પ્રેમ છે એનાં મૂળ,
પ્રેમ વિનાનું ગોકુળ, નજરે પડે છે મને ઘણું વ્યાકુળ;
રામની હર એક ત્યાગ, અંતતઃ પ્રેમ છે એનાં મૂળ,
પ્રેમ વિનાનાં રામાયણમાં, નજરે પડે છે મને શંકાનું શૂળ;
મહાભારતની મહા માથાકુટ, અંતતઃ પ્રેમ છે એનાં મૂળ,
પ્રેમ વિનાનાં કુરુક્ષેત્રમાં, નજરે પડે છે મને ફક્ત ઉડતી ધૂળ;
હિંદુ ધર્મની સનાતન સંસ્કૃતિ, અંતતઃ પ્રેમ છે એનાં મૂળ,
પ્રેમ વિનાનાં હિન્દુસ્તાનમાં, નજરે પડે છે મને નફરતનું નુર;
પ્રેમનાં પ્રમાણને મારા પ્રણામ, અંતતઃ પરમાત્મા જ પ્રેમનું મૂળ,
પ્રેમ વિનાનો પામર જીવ, નજરે પડે છે મને સંપૂર્ણ નિર્જીવ.

- સી.એ. સૌરભ રાજેશભાઈ શાહ, દુબઈ

માં વાયડ માતાની માનસી યાત્રા

સમય અને સંજોગોને ધ્યાનમાં લઈને આ વર્ષે આપણે સહુ જ્ઞાતિ બંધુ તથા માં ના અન્ય ભક્તો સમીરી માં ના દર્શન કરી શક્યા નથી. થોડો રઘવાટ થયો તથા મન થોડું કચવાયું. પછી મને તરત જ ખ્યાલ આવ્યો કે આપણા થી વાયડ ધામ ન જવાયું તેથી શું થયું ? તો ચાલો આપણે મનથી માં વાયડ ના શરણમાં પહોંચી જઈએ. આપણા સૌની કુળદેવી સમીર માં છે. તો આપણે સૌ મનથી વાયડ ગામે પહોંચી તેના ભક્તિભાવથી ગુણગાણ ગાઈએ.

વાયડ માં ની માનસી યાત્રા શરૂ

એ ચાલો ચાલો ચાલો.... અમારી તો વાયડ ગામે જવાની ટિકિટ આવી ગઈ. તમારા બધાની ટિકિટ આવી ગઈ કે નહીં ? ઘણા જ્ઞાતિજનોના ફોન આવ્યા અને કહ્યું, હા અમે પણ માતાજીના દર્શન કરવા વાયડ આવવાના છીએ અને માં ના સુખેથી દર્શન કરીશું. નિર્ધારીત સમયે અમે સહુ એક જ ટ્રેનમાં જવા રવાના થયા. ટ્રેન માં પણ માં નો મહિમા ગાતા ગાતા રાત્રી એ સહુ નિંદ્રાધીન થયા. સવાર પડી ત્યાં તો ઊંઝા ગામે અમે સહુ ઊતરી વાહન માં બેસી અને માં ના મંદિરે જવા થનગની રહ્યાં.

એ... સહુ ચાલો....

નાહી ધોઈને પ્રસાદનો થાળ લઈને મંદિરમાં પહોંચ્યા... જોરજોરથી ઘંટનાદ થયો, આરતી શરૂ થઈ અને અમે માં ની ઝાંખી કરવામાં લીન થઈ ગયા. ગામે ગામ થી યાત્રિકોનો પ્રવાહ શરૂ થઈ ગયો હતો. તેમ જ પગપાળા યાત્રિક પણ આવતા હતા. વાહ, કેવો ખુશીનો માહોલ સર્જાયો છે. સહુ એકબીજાને મળ્યા. 'ભોજન તૈયાર છે.' એવો સાદ સાંભળી અમે સહુએ ભોજન ગ્રહણ કર્યું અને ત્યારબાદ મધ્યાહને સૌએ આરામ કર્યો. પછી અમારામાં એક અગ્રણીએ કહ્યું, કે ચાલો સહુ સંધ્યા આરતીમાં જોડાઈએ. માં વાયડ ની આરતી કરી.

એ હાલો, હાલો....

આપણે માં ના ગરબા ગાવાના છે. રૂમઝૂમતા ચૈત્રી નવરાત્રિ ના એક થી એક માં ના ગરબા ગાયા. પ્રસાદ લઈ છૂટા પડ્યા. આજનો પ્રથમ દિવસ પૂરો થયો.

બીજો દિવસ - ચૈત્ર સુદ છઠ

શુભ સવાર પડી. ચાલો સહુ તૈયાર થઈ સુંદર વસ્ત્રોથી સહુ સજ્જ થઈ મંદિરે

અરુણભાઈ આર. શાહ (રંગવાળા) (વડોદરા)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

જવા રવાના થઈએ. માં ના ગુણગાન અને આરતી કરીએ. શ્રીફળની જોડે લઈ પ્રસાદ ધરી ને સહુ આપણે હવનમાં બેસીએ. આધ્યાત્મિક વાતાવરણનો માહોલ જોઈ અમે રોમાંચિત થઈ ઉઠ્યા. સુંદર કર્ણપ્રિય મંત્રોચ્ચારની વચ્ચે સંધ્યાકાળે છ થી સાડા છની વચ્ચે અમે મંડપમાં જઈ શ્રીફળ હોમ્યા. ચાલો હવે સંધ્યા ભોજન શરૂ થઈ ગયું છે તો આપણે ત્યાં જઈએ. અતિ રસપ્રિય ભોજનનો પરમાનંદ અનુભવ થયો. થોડો આરામ કરીને ચાલો હવે નવ વાગ્યા છે તો આપણે આરતી કરીને ગરબા ગાવાના છે. ગરબા રમવાની પણ ઘણી મજા પડી.

સમીરી માં ના દર્શનનો લ્હાવો મળે એ પણ એક માં ની કૃપા જ છે. માં નુ મુખડું કેવું શોભે છે. ઝાંખી કરતાં નજર જ નથી હટતી.

માં ના અલૌકિક દર્શનનો લાભ લઈ, સોનેરી શમણાઓના સથવારે રાત્રે સહું નિંદ્રાધીન થયા.

ત્રીજો દિવસ - ચૈત્ર સુદ સાતમ

આ દિવસ ખાલી હોઈ, પરંતુ અમે માં ના દર્શન કરી આરતી ગાી અને સવારે ભોજન લઈ લીધું. બહેનો ચાલો હવે આપણે બસમાં ગામમાં દર્શન કરવા જઈએ. બધા એ હાં ભણી અને બસમાં જવા ઉપડી ગયા.

બહેનો મજા આવે છે ને ?

આનંદ કિલ્લોલ કરતાં વળી પાછા મૂળ સ્થાને મંદિરના પ્રાંગણમાં આવી ગયા. ચાલો આરતી ગાઈ ને પાછા ગરબા રમીએ. આમ ત્રીજો દિવસ પણ પૂર્ણ થયો.

ચોથો દિવસ - ચૈત્ર સુદ આઠમ

અરે ! આજે તો માતાજીના વરઘોડા નો દિવસ છે. એ હાલો હાલો...

જલ્દીથી ચા-નાસ્તો પતાવી નાહી ધોઈને બધા તૈયાર થઈ આવી જાય. અરે, બેન્ડ વાંજવાળા પણ આવી ગયા. ગરબાના સૂર સાંભળતાં જ પગ થનગનવા માંડ્યા. સહુ બહેનો ચાલો ગરબા ગાઈએ અને મંદિરેથી માતાજી પાલખીમાં પધાર્યા. માં ના સ્વરૂપને નિહાળી કેવા સહુ ના દિલડા હરખાય છે. આજે તો આનંદની હેલી છે. અખીલ ગુલાલની છોળો ઉડતી હતી અને સંગે રંગાયા. વરઘોડામાં અમે ફર્યા. માં એ આખા વાયડ ગામમાં દર્શન આપ્યાં. સહુ એ લાભ લીધો. એક કલાક ગામ માં માતાજી એ પરિક્રમા કરી વળી પાછા મંદિરના પ્રાંગણમાં આવી ગયા.

આ ચાર દિવસ આનંદ માં ક્યાં પસાર થઈ ગયા તેની ખબર જ ના પડી. સંસ્થાપક તથા સ્વયંસેવકોની વ્યવસ્થા કેવી સરસ હતી ને ?

માં સમીરી કામદા દેવી માંની કૃપાથી આપણે સહુએ આનંદ જ આનંદ કર્યો...

સ્વ. કુ. હેમલતાબહેન ઝવેરીલાલ શાહના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. શાહ ઝવેરીલાલ વીરજીના જય શ્રી કૃષ્ણ.

તો બહેનો અને ભાઈઓ, આ માનસી યાત્રામાં કેવી મજા પડી ને ?

હે મારી વાચક માં, અમારી આ માનસી યાત્રા પ્રેમપૂર્વક સ્વીકાર જે, અમો એ ઘરે બેસીને અંતરચક્ષુથી માં તમારી ભાવપૂર્વક ઝાંખી કરી. અમારા હૃદયમાં સદાય તમારો વાસ હો જો. એવી પ્રાર્થના સાથે અમારી માનસી યાત્રા પૂર્ણ કરીએ છીએ. આવતા વર્ષે ફરી માં વાચક માં ના દર્શનાર્થે આવીએ એવી અભિલાષા સાથે....

- પ્રવિણા દિપકભાઈ દલાલ, મુંબઈ

મો. ૯૩૬૯૬ ૯૧૮૩૨

વાચકોના અભિપ્રાય

ગઈકાલે વા.મિ.નો ડિસે. અંક મળ્યો. વિહાંગાવલોકન કર્યું. અતિ સુંદર. શ્રી શ્રેણિકભાઈ તથા તેમની ટીમને ખૂબ ખૂબ સાધુવાદ. મુખપૃષ્ઠ પરનું ચિત્ર શ્રીમદ્ ભાગવતની દસમ સ્કંધની નાગદમન લીલાનું સ્મરણ કરાવી ગઈ. આ લીલા કરનારા શ્રી નટવર પ્રભુનું સ્મરણ પણ સહજ બની ગયું. રોનક શાહને અભિનંદન. શ્રીમદ્ ભાગવતની આવી કૃષ્ણલીલાઓને ચિત્ર દેહ આપતો રહે તેવી મંગલ કામના. શ્રી શ્રેણિકભાઈના આ કલાકારને મળેલા પ્રોત્સાહન બદલ આભાર વ્યક્ત કરું છું. સત્ય વિષયનું શ્રી નવિનભાઈનું શ્રી ભાગવત મંથન ગમ્યુ. અભિનંદન. કર્ણ કુંતીના મહાભારતના પ્રસંગને અદ્ભુત અક્ષર દેહથી કલમમાં મઠી દીધો. શ્રી સનતભાઈને વંદન. શ્રી હિમાંશુભાઈના શ્રીકૃષ્ણ અને ગાંધીનો લેખ મારા હૃદયને સ્પર્શી ગયો. આપનું વાંચન, વિશ્લેષણ, સંશોધન તથા લેખન ચિતાકર્ષક, સહજ તથા સાતત્યપૂર્ણ લાગ્યું. આપને નમસ્કાર. લેખના અંતમાં મહાત્મા માટેની અભિવ્યક્તિથી મારું સમગ્ર અસ્તિત્વ આંદોલિત થઈ ગયું. અત્યારના પરિપ્રેક્ષ્યમાં પણ આપે મહાત્માને જે ભાવાંજલી અર્પિત કરી તેથી રોમાંચિત થઈ ગયો. આપશ્રીને પ્રેમ સભર વંદન. આજે મારી આ લાગણી વ્યક્ત કરી શક્યો છું તેનો આનંદ છે. ડો. પીયૂષ તથા વર્ષાના વંદન. જય શ્રી કૃષ્ણ.

It is a very beautiful article on Karna and mata Kunti. So touching !
Congratulations. Trust all is well at your end.

Regards

Jadgish Parikh

તારાબહેન તલકશીભાઈ શાહ પરિવાર (વડોદરા)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

દિશાશૂન્ય

પ્રલોક વર્ષથી અમે અહીં રહેવા આવ્યા ત્યારનો હું એ જોયા કરતો હતો. પહેલા માળની અમારી ઓરડીની બરાબર સામે એમની ઓરડી પડતી. મારી ઓરડીની બારીમાં ઊભા ઊભા એમના ઘરનું વાતાવરણ, આવનજાવન, રાચરચીલું બધું જ બરાબર દેખાય. ચાલીમાં ખૂણાની ઓરડી હતી. એટલે બીજી ઓરડીઓ કરતાં થોડી મોટી ખરી પણ ઓરડી તો એક જ. તેમાં વચ્ચે પડદો નાખી પાર્ટીશન કરેલું અને રસોડું અને બેઠક એમ બે વિભાગ કરેલ.

એ ઘરમાં વૃદ્ધ પતિ-પત્ની, એક યુવાન પુત્રી અને એક યુવાન પુત્ર અને પુત્રવધૂ એટલાં માણસો દેખાતાં. એમાં બેઠકની બારી પાસેની દીવાલ નજીક એક પાટ ગોઠવેલો હતો. તેના ઉપર વૃદ્ધ સ્ત્રી કાયમ સૂતેલી દેખાય. એને પક્ષઘાત અને હૃદયરોગ એમ બેવડા હુમલા થયેલા અને રાતદિવસ એ પાટ પર સૂઈ રહેતી. વૃદ્ધ પુરુષ કામઘંધામાંથી નિવૃત્ત થઈ ગયેલ હોય એમ લાગતું હતું. સવારે હું બજારમાં કંઈ ખરીદી માટે નીકળું ત્યારે એ કાં તો મોદીની દુકાને બેઠા હોય, કાં તો એક ફૂરસદવાળો ડોક્ટર હતો તેની બાજુમાં આરામથી બેસી વાતો કરતા હોય. ઘણી વાર પાન-સિગારેટવાળાની દુકાને ઊભેલા પણ જોતો. જો કે એમને બીડી-સીગારેટ પીતા ક્યારેય જોયેલા નહિ. વહેલી સવારે દૂધ કેન્દ્રની ક્યુમાં તો એ હોય જ. આમ ક્યાંય બેઠેલા ન હોય. ત્યારે ચાલીમાં આટડા મારતા કે પડોશીઓનાં છોકરાંઓને રમાડતા પણ હું તેમને જોતો પણ ઘરમાં તો હું ભાગ્યે જ જોતો અને ઘરમાં હોય પણ શી રીતે ?

બાર બાય ચૌદ જેવડી ઓરડીમાં એક ખૂણે રસોડું પકડી વહુ બેઠી હોય અને બીજે છેડે પાટ પર પત્ની સૂતી હોય. ત્યારે ઘરમાં બેસવાની કે ઊભા રહેવાની સગવડ જ ક્યાંથી હોય ? જમી કરી બપોર વચ્ચે જરીક શરીર લંબાવી સૂવું હોય તો તેટલીયે જગ્યા ઘરમાં ક્યાં હતી ?

યુવાન વહુ અને દીકરી કંઈક કામ લઈ બેઠાં હોય કે છેવટે એ પણ શરીર લંબાવી સહેજ આરામ લેતાં હોય ત્યારે એ બિચારો વૃદ્ધ ક્યાંથી ઘરમાં દેહ લંબાવી આરામ કરે કે નિરાંતે બેસી પત્ની સાથે વાતો કરે ? જીવન કેવું છે ?

વૃદ્ધાવસ્થાનાં આનંદનો હું ઘણી વાર વિચાર કરતો. કામઘંધાની ચિંતાઓથી મુક્ત થઈ, નિવૃત્ત થઈ, સંસાર વ્યવહારની ઉપાધિ યુવાન પુત્રને સોંપી વૃદ્ધ પતિ-પત્ની ચોવીસે કલાક જે નિરાંતથી સહચાર માણી શકે તે લ્હાવો જિંદગીમાં બીજે કયા સમયે

ભોગીલાલ ચાંપશી શાહ પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

રમેશભાઈ ભોગીલાલ પરીખ (મુંબઈ)પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

મળવાનો છે ? એ સમયે જીવનનાં કેટલા બધાં સ્મરણો વાગોળવાના હોય છે અને એવી કેટલી આનંદની પળો હોય? કડવી – મીઠી ભલે હોય. યુવાનીની નબળાઈઓ, અવિચારી કાર્યો, અનિધિકૃત ચેષ્ટાઓ બધું જ ત્યારે માફ થઈ ગયું હોય. સાથે કરેલા પ્રવાસો અને યાત્રાનાં સૂમધુર સંસ્મરણો શીતળ જળમાં પગ બોળી બેઠાં હોઈએ એમ શીતળ સ્પર્શથી આનંદ આપતાં હોય. નિખાલસ મૈત્રીનાં સ્મરણોથી જીવતરની સાર્થકતા અનુભવાતી હોય. એ દિવસોની અમે તો ખરેખર રાહ જોઈએ છીએ પણ એ દિવસોમાં આર્થિક પરિસ્થિતિ સાનુકુળ ન હોય અને આમ એક જ ઓરડીમાં સંસારને સમાવવાનો હોય તો? પત્ની ચોવીસે કલાક ખાટલામાં સૂઈ રહે તેવા દર્દથી પીડાતી હોય. ઘરમાં ઊભા રહેવાની જગ્યા પણ ન હોય તો ? .. તો... એ વૃદ્ધાવસ્થાનાં લાગણીની આપ-લેની કલ્પના સુકાઈને ઠૂંઠાં જેવી થઈ જાય ને! એટલે જ્યારે જ્યારે હું એ વૃદ્ધને રસ્તે આંટા મારતા કે કોઈની દુકાને ટોળા-ટપ્પા કે ચાલીનાં છોકરાંઓને રમાડતા જોતો ત્યારે મારું હૃદય કંપી ઊઠતું અને મારી વૃદ્ધાવસ્થાના સહચારની કલ્પનાને મારે ફરી તપાસવી પડતી અને મનમાં થઈ આવતું કે આ તે કેવી જિંદગી છે ?

એક રાતે કદાચ મધરાત વીતી ગઈ હતી અને હવે તો મળસ્કું થતું હતું. મારી આંખ ઊઘડી ગઈ. અવાજ આવતા હતા રુદનનાં. સવારનો પ્રકાશ આવી રહ્યો હતો પણ મન શાંત રહી શકે તેમ ન હતું કારણ કે થોડી વારમાં જ “રામ બોલો ભાઈ રામ” ના અવાજો સાથે રસ્તા પરથી એક ટોળું પસાર થયું. મેં ઊભા થઈને જોયું. પેલા ભાઈના ઘરમાં જ રોકકળ થતી હતી અને પેલી પાટ ખાલી થઈ ગઈ હતી. એવામાં મને એક વિચાર આવ્યો અને હૃદયમાંથી એક કંપારી પસાર થઈ ગઈ. એ નહિ હોય ત્યારે મારી શી વલે થશે? પ્રૌઢાવસ્થાએ કે વૃદ્ધાવસ્થાએ જ્યારે એના સહારાની, સ્નેહની, મદદની, સોબતની સૌથી વધુ જરૂર હોય ત્યારે જ પત્ની કહો કે સાથી ચાલી જાય એ કેવી કષ્ટા ઘટના કે દશા છે પુરુષની ?

હવે હું જોતો કે એ વૃદ્ધ ઘણું ખરું એ પાટ પર આરામ કરતા. છોકરાંઓનેય એણે વિસારે પાડી દીધા હતાં. સવારે છાપું વાંચતા એ પાટ પર બેઠા હોય. હવે તો ચા પીને ક્યારેક બીડીના દમ લગાવતા પણ હું જોતો.

મને એક વિચાર આવ્યો. હસવું આવ્યું. જીવનની કષ્ટતા પર મેં વિમળાને પણ વાત કરી. વિમુ, તે આ નોંધ્યું ? શું ? આ પેલો ડોસો પહેલાં તો આખો દિવસ બહાર ફર્યા કરતો અને હવે પાટ ખાલી થઈ એટલે એ આરામથી સૂઈ રહે છે. એમાં નોંધવા જેવું શું છે ? મને કોઈ વાર લાગે છે કે એ જાણે એના પત્નીના મૃત્યુની રાહ જોતો હશે. એના મનમાં ઊંડે ઊંડે અજાગ્રત મનમાં અજાણી જ રીતે. કારણ ? કારણ કે એને ઘરમાં આરામ

શાંતિલાલ મકનજી શાહ પરિવાર (મુંબઈ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

ગો.વા. જમનાવતીબહેન તથા ગો.વા. કાંતિલાલ ચીમનલાલ પરીખ(કડી) પરિવારનાં જય શ્રી કૃષ્ણ.

કરવાની જગ્યા મળે. તમે પણ કેવા વિચાર કરો છો ? એમ કોઈ પત્નીના મૃત્યુની રાહ જુએ એવા નિષ્કુર, કુર, નિર્દય, પતિ હોય ? કદાચ તમે જ એવા હશો. જે વિમુ માનસશાસ્ત્રની વાત છે. મનની ગ્રંથિની વાત છે. આ બધું દિલ પર ન લે.

કદાચ તમે કહો છો તેવું પણ હોય. માણસના મનને કોણ પૂરેપૂરું ઓળખી શક્યું છે ? જેને આપણે સૌથી વધુ ચાહતા હોઈએ એનું જ વધારે અહિત થાય એવું આપણે ઘણી વખત નથી કરી બેસતાં ? પત્નીની કાયમી માંદગી ટળે એ તેના મૃત્યુ સિવાય બને તેમ ન હોતું આવા સંજોગોમાં પતિ કદાચ પત્નીના મૃત્યુની પ્રતીક્ષા કરે તે માનસશાસ્ત્રીય રીતે તદ્દન સત્ય અને વાસ્તવિક હતું.

એક રાતે હું અને વિમળાં વાતો કરતાં હતાં ત્યારે વિમુએ કહ્યું. પેલા વૃધ્ધ ગૃહસ્થની પુત્રી આજે બાજુમાં આવી હતી. એના બાપુની વાત કરતાં કરતાં બિચારી રડી પડી. માં તો બિચારી છૂટી ગઈ. પરવશ દશા અને રોગથી ઘેરાયેલી એ તો મૂક્ત થઈ ગઈ. રડતાં રડતાં કહે બાપુજી કંઈ ખાતા નથી. ચાનો એક કપ પીને પડી રહે છે. બોલ્યા કરે છે. મને કંઈ ગમતું નથી. સારુ ! તારી બાના ગયા પછી મને કંઈ ચેન પડતું નથી. બધું ખાલી ખાલી લાગે છે. માંદી માંદી એ અહીં સૂઈ રહેતી ભલે પણ એનું મોઢું તો રોજ જોવા મળતું. બે વાત થતી. ગમે તેમ તોય જીવતુંજાગતું માણસ અને હવે.... હવે બધું નકામું થઈ પડ્યું છે. મને ક્યાંય ગમતું નથી. દીકરી ? માંડ માંડ સમજાવી બે કોળિયા ખવડાવે છે ત્યારે ખાય છે ને જાણે ચેતન હરાઈ ગયું હોય એમ પાટ પર લાંબા થઈ સૂઈ જાય છે. એવા એકલવાયા થઈ ગયા છે. જાણે દિશાશૂન્ય, હૃદયશૂન્ય વાત સાંભળતાં મારે કંઠે ડૂમો ભરાઈ આવ્યો. એ વૃધ્ધની મૂર્તિ મારી આંખ સામે ઊભી રહી એની એ દિશાશૂન્ય નજર અને હૃદયશૂન્ય જિંદગી.

તારો ચહેરો જોયો છે અને સાંભ્યો છે સાદ તારો
તને જોતા આંખ તો મારી ટપકી પડે, મનમાં કરું તારી યાદ
ગમતું નથી તોય હું જાણે ગમતું કરી લઉં
ભર્યા અરમાન ખાલી કરું, ખાલી લાગણી ભરી દઉં.
તારા વિના દિવસ ઊનો અને સૂની સૂની રાત
આ દિવસ પણ નીકળી જશે, બસ નીકળે નહીં પ્રાણ
તારા વિના જીવન એ તો એક બેસુરુ સંગીત છે.
તાકી તાકી જોયા કરું કેવો આ વિષાદ જિંદગીનો

- દિલીપ શાહ, મુંબઈ
મો. ૯૬૮૯૯ ૧૨૧૪૮

નિરંજનાબહેન ઉદેશચંદ્ર શાહ પરિવાર, મુંબઈના જય શ્રી કૃષ્ણ.

નિઃસાસો

“લેવા બા, વાસણ...ણ” ઘણા મહીનાઓ બાદ સંતુનો ટહુકો સંભળાયો આજે એના માથા ઉપર વાસણના ટોપલા અને જમણા ખભા ઉપર જૂના કપડાના પોટલાની સાથે સાથે પાલવમાં બંધાયેલું નવજાત શિશુ પણ હતું.

“બુન... નવા નવા વાસણ આયા શે. જૂના કપડાં આલીને નવા વાસણ લઈ લે ને હા.. ગયા ટેર્મ તે નવો હાડલો આવ્યો તો ને ! પણ આ વખતે તો હાડલાની હારે મારા આ નાનકા માટે તારા શોરાના લૂગડાં પણ જાઈસ હો પસાડે આવી તી તારે તને પણ તો હારા દોડા હતા ને. તારા શોરાના લૂંગડા દઈને આ ગરીબના આશીવાદ તને મલ હે મારી બુન...” સંતુ એકી શ્વાસે બોલી ગઈ.

સંતુના બોલાયેલા શબ્દોને કારણે કરુણાના મુખ પરના ભાવમાં પલટો આવતો જણાયો. એ કડકાઈથી બોલી-“નાના છોકરાના કપડાં તો નથી દેવા પણ જૂના કપડાંને બદલે વાસણ આપવા હોય તો કાઢું નહીંતર... મારો સમય ખોટો ન કર ને જા અહીંથી.” આ સાંભળીને સંતુ મનોમન સમસમી ગઈ અને એનો ચહેરો તમતમી ગયો.

“જેમ આજે મારો શોરો તડકે તપી રહ્યો છે એમ તારો શોરો પણ તને ને તારા હૈયાંને તપાવસે, તારું અભિમાન તોડસે અને મોટાં થઈને એવી મનમાની કરશે કે તું હેરાન થઈ જાહે... આ એક ગરીબનો નિઃસાસો શે જે તને પુગી વળહે.. ” વિલાયેલા ચહેરે સંતુએ પોતાની વાટ પકડી.

“કરુણા.. બેટા, એક ગરીબનો નિઃસાસો શું કરવા લે છે? આપી દેને એ કપડાં.. શું કરીશ એને સાચવીને.. કદાચ ગરીબના આશીર્વાદ ફળે ને સૌ સારા...” કરુણાના સાસુનો સ્વર અશ્રુની ધારાને કારણે રુંધાઈ ગયો.

ફળીયાનો ઉંબરો વળોટી રહેલી સંતુની પીઠને તાકતા કરુણાના ગળે ડૂબો બાઝી ગયો એના ચહેરા પર ત્રીજી વખત પણ થઈ ગયલી કસુવાવડની વેદના સ્પષ્ટ ડોકાઈ રહી હતી. એણે પોતાના સાસુના ખભા ઉપર હાથ રાખીને ગળું ખંખેરતા કહ્યું- “બા, અત્યાર સુધી મેં પથ્થર એટલા દેવ પૂજીને, દાન-દક્ષીણા કરીને અને વડીલોની સેવા કરીને અટળક આશીર્વાદ લીધા પણ બધાં જ વ્યર્થ ગયા હવે કદાચ આ ગરીબનો નિઃસાસો પૂગી વળે અને મને હેરાન કરવાળો આ દુનિયામાં મારી કુખે જન્મ લઈ પણ લે કદાચ!”

- આશા શાહ, ભૂજ-કચ્છ મો. ૯૧૭૩૨ ૧૫૭૭૭

કોરોના પછી અને મૃત્યુ પહેલાં

કોરોના એવી બિમારી છે જે માણસના શરીર સાથે મન પણ તોડી નાંખે છે. કોરોના ચાલ્યો જાય છે પણ લાંબા સમય સુધી રોગી મનોવૃત્તિ ઘર કરી જાય છે. મજબૂત માણસો કોરોના પછી શિથિલ થઈ જાય છે અને માણસ અંદરથી હાલી જાય છે. તેના સ્વજનો પણ હ્યમચી ઉઠે છે. મૃત્યુના ઘેરાતા ભયથી ધૂંજી જાય છે.

કોરોના પછી અને મૃત્યુ પહેલાં માણસ કેવી જિંદગી જીવતો હોય છે ? કેટલાક મિત્રોએ કોરોનાના અનુભવો વ્યક્ત કરવાનું સૂચન કર્યું. અહીં મારી જ વાત કરવાની છે.

પહેલાંની જેમ હવે હું કોરોના વિશે બહુ વિચાર કરતો નથી. ટેલિવિઝન પર અલપઝલપ સમાચાર જોઈ લઉં છું. કોરોના વિશે ક્યાંક માહિતીપ્રદ છપાયું હોય તો પણ કટિંગ કરીને રાખતો નથી. મને કોરોના થયો તે વારંવાર વિચાર્યા કરવાની વસ્તુ નથી. શરીર ઘાયલ થઈ ચૂક્યું છે. હવે કદાચ એ એકસો ટકા સ્વસ્થ નહીં પણ રહે. હવે સાચવીને એની પાસે કામ લેવાનું છે.

ટેલિવિઝન પર કે સમાચારપત્રોમાં કોરોનાથી ‘સંક્રમિત’ થયા એમ કહેવામાં આવે છે. આ કોઈ ઉપાધિ કે ડિગ્રી હોય તેવું લાગે છે. ખરેખર તો સાદી ભાષામાં કોરોનાનો ચેપ (ઈન્ફેક્શન) લાગ્યો તેમ કહેવું જોઈએ. જીવનમાં હું પ્રથમ વાર હોસ્પિટલમાં દાખલ થયો હતો. મારી સામેના વોર્ડમાં એક દર્દી મરી ગયો હતો અને બીજો એક દર્દી ચાલીસ દિવસથી કોરોના સામે ઝઝૂમી રહ્યો હતો. અલખત ઘણા દર્દી સાજા થઈને ઘેર ગયા હતા.

કોરોનાથી બે પ્રકારના માણસો ડરે છે. એક, પરિવારમાં કોઈ સભ્યને કોરોના થઈ ગયો હોય તે પરિવાર અને બે, જે પરિવારમાં હાલ કોરોના થયો છે તેવા માણસો. કેટલાક લોકો ‘હજુ અમને કાંઈ થવાનું નથી’ એવી રીતે મારુક વિના બિન્દાસ ફરી રહ્યા છે. કોરોના શારીરિક ઓછો, માનસિક રોગ વધુ છે તેમ મને લાગ્યું છે. કોરોના ભયંકર રોગ નથી પણ એકવાર તેનો વાઈરસ ફેફસામાં જતો રહે અને ફાઈબ્રોસીસ થઈ જાય તો પરિસ્થિતિ મુશ્કેલ થઈ પડે છે. એક વ્યક્તિ મરે છે અને બીજો નથી મરતો તેનું હજુ સુધી

કોઈ ડોક્ટર પાસે તાર્કિક કે પ્રમાણશુદ્ધ કારણ નથી. ક્યારેક ડર માણસનું જીવન ટૂંકાવી નાંખે છે. વ્યક્તિની ઉંમર નાની હોય, શરીરની રોગ પ્રતિકારક શક્તિ સારી હોય, ચેપ વધુ ન ફેલાયો હોય, કો-મોર્બીડ પરિસ્થિતિ ન હોય તો દર્દી ઝડપથી સાજો થઈ જાય છે. સૌથી વધુ મહત્વનું છે- જીવતા રહેવાનું ભયંકર મનોબળ.

સાથે સાથે શરીર સપ્રમાણ હોય, હૃદયરોગ કે ડાયાબિટીસ ન હોય, સમયસર હોસ્પિટલમાં પહોંચી ગયા હોય, આશાવાદી હોય અને ખુશમિજાજમાં હોય કે રમૂજ કરી શકતા હોય તો તમે કિસ્મતવાળા છો.

જીવતા રહી જવા માટે આ કારણ પણ હોઈ શકે છે.

માંદગી તમને જિંદગીને જોવાની એક અલગ દૃષ્ટિ આપી દે છે. હું હોસ્પિટલમાં હતો ત્યારે બેડ પર સૂતા સૂતા છત પર નજર કરીને વિચારે ચઢી જતો. બેડ સફેદ, ચાદર સફેદ, ઓશિફું સફેદ, છત સફેદ, છત પરનો પંખો સફેદ, દીવાલો સફેદ, નર્સનો ડ્રેસ સફેદ, વળી પીપીઈ કીટ પણ સફેદ - કદાચ મૃત્યુનો રંગ પણ સફેદ જ હશે!

બાળપણમાં ઉત્તરાયણ સમયે પતંગ પકડવા છાપરાં પર દોટ મૂકતાં. ક્યારેય ત્રણ ચાર છાપરાં ફૂદીને પતંગ પકડી લેતાં. પતંગ પકડવાની લ્હાયમાં છાપરાના છેક કિનારા પર આવી જતા. પતંગ સાથે એક યોગ સધાઈ જતો. યોગ શબ્દનો અર્થ જ 'જોડાવું' થાય છે. પ્રભુ સાથે આટલી તીવ્રતાથી જોડાણ થઈ શકશે ? શ્રીકૃષ્ણ પ્રત્યે આવું તાદાત્મ્ય સાધી શકાશે ?

હોસ્પિટલમાં ડૉક્ટર મારા મિત્ર બની ગયા હતા. ક્યારેક ડોક્ટર સાથે ચર્ચા - દલીલો થતી. હવે મારી સાથે 'કોરોના વોરીયર'નું લેબલ લાગી ગયું છે. આ એવું લાગે છે કે જાણે રણસંગ્રામમાં કોઈ યુદ્ધ જીતીને આવ્યા હોય. પણ શરીરને હવે શિસ્તમાં રાખવું પડશે. આ શરીરને બહુ મજા કરાવી, દિલ બહેલાવી દીધું પણ હવે તેને નિયંત્રણમાં રાખવું પડશે.

ખેર, કોરોના જિંદગી બદલી નાંખે છે. જે માણસ બદલાયેલી જિંદગીનો સ્વીકાર કરતો નથી તે મુશ્કેલીમાં આવી પડે છે. હું કબૂલ કરું છું કે શરીરની તાકાત ઘટી ગઈ છે. પ્રવૃત્તિઓ ઓછી થઈ ગઈ છે. કોરોનાના ભયને કારણે ખાસ કામ વગર ઘરની બહાર નીકળી શકાતું નથી. બગીચામાં મોર્નિંગ વોક માટે જવાતું નથી. શરીરમાં એક પ્રકારની શિથિલતા આવી ગઈ છે. જેને કારણે ખોરાકમાં પાચન પર અસર થાય છે. ડાયાબિટીસનું જોખમ વધી જાય છે. જો કે મને ડાયાબિટીસ નથી પણ સમાચારપત્રમાં,

વેલજી ભીમજી પરિવાર (કચ્છ) - મુંબઈના જય શ્રી કૃષ્ણ.

અશ્વિનભાઈ જે. મરચન્ટ (મુંબઈ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

છેલ્લા આઠ માસમાં હિન્દુસ્તાનમાં ડાયાબિટીસનું પ્રમાણ ઘણુ વધી ગયું છે. એવો એક રીપોર્ટ હતો, જે અત્યંત જોખમી પુરવાર થઈ શકે છે. હૃદયરોગના હુમલા પછી આવી જ મનઃસ્થિતિ સર્જાતી હોય છે.

કોરોનાએ જીવનમાં એક ઉદાસી લાવી દીધી છે. નવા વર્ષના દિવસોમાં એસી ટકાથી વધુ ફોન કોરોના અંગે આવ્યા હતા. દરેકની પાસે કહેવાની એક વાર્તા હતી. નજીકના માણસોના મૃત્યુના સમાચાર જાણી હૃદય ધબકારો ચૂકી ગયું હતું.

હવે એક વાત સમજી લેવી જોઈએ કે જિંદગીમાં સાવધ રહેવું પડશે. જો તમે સીનીયર સીટીઝનની કેટેગરીમાં આવતા હો તો આ સ્પષ્ટપણે લાગુ પડે છે. હવે જીવનની પ્રાથમિકતાઓ બદલવી પડશે. જે પૈસા હું વાપરું છું એ જ મારા છે. જે હું સાચવું છું એ મારા નથી. જિંદગીમાં જે કરવાનું બાકી રહ્યું છે હવે બધું હવે ઝડપથી કરી લેવાનું રહે છે.

એક વાત સમજાઈ ગઈ છે કે પૈસો લક્ષ્ય નથી, સાધન છે. પૈસાં સુખ આપતો નથી, એ સુખની ભ્રમણા છે. સુખ નાની નાની વાતમાંથી મળી જતું હોય છે. જ્યારે એ વાત સમજાય છે ત્યારે જીવન ચાલી ગયું હોય છે. મોતનો ઇંતેજાર જ બાકી રહી ગયો હોય છે. સ્વખભંગની અવસ્થા આવી જાય છે. બીજાને અદેખાઈ થઈ જાય એટલી બધી મસ્તીથી જીવવું એ જ મને શ્રેષ્ઠ માર્ગ લાગ્યો છે. જીવનસાથીની હૂંફ અને પરિવારનો પ્રેમ તમને ટકાવી રાખે છે. નિષ્ઠા અને પ્રામાણિકતાને પ્રાધાન્ય આપવાથી પાછળની જિંદગીમાં એક અલગ પ્રકારનો આત્મસંતોષ જોવા મળતો હોય છે. કોઈક પેશન તમને જીવાડવું હોય છે. મારું લખવા - વાંચવાનું પેશન જ મારા જીવતાં હોવાનો પુરાવો છે. દરેક વ્યક્તિનું પેશન અલગ હોઈ શકે જે તેણે શોધી લેવું પડે છે.

આ ક્ષણે જ ભવિષ્ય જીવાતું જાય છે. 'તું' કહેનારા માણસો ઓછા થઈ રહ્યા છે. વડીલોના ફોટા પર સુખડના હાર ચઢી ગયા છે. જિંદગી જ્યારે એકલતામાં ફેંકાય છે ત્યારે અસહ્ય બની જાય છે. ઘડિયાળના કાંટાને અગિયાર કલાક પાછા મૂકી દીકરાના ફોનની રાહ જોવાય છે. આ પરિસ્થિતિમાં પાસે રહેલી દીકરી તમને મળવા આવી શકતી નથી. મોબાઈલ ફોન - વિડીયો કોલીંગ જ સહારો બની રહે છે.

કોરોનાએ એક એવી લપડાક મારી છે કે તેની અસર વર્ષો સુધી અનુભવાશે. એક વડીલે કહ્યું - આવી ભયાનક બિમારી અમારી જિંદગીમાં ક્યારેય જોઈ નથી. ૨૦૦૧ના ધરતીકંપ સમયે થોડોક સમય ખરાબ આવી ગયો હતો પણ આ સમયની તોલે

મથરાદાસ મોતીચંદ શાહ અને પરિવાર (ભુજ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

જેઠાલાલ કલ્યાણજી પરિવાર, ભૂજ ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

કદી આવી શકે નહીં. કોરોનાની સૌથી મોટી અસર માણસ - માણસ વચ્ચેના સંબંધો પર પડી છે. સ્પર્શ વગર માણસ કેવી રીતે જીવી શકે ? માણસ સાથે આભડછેટની રમત રમાઈ છે. ગઈકાલ સુધી જે વ્યક્તિ તમને મળે તો ભેટી પડતો, એ આજે તમારાથી અંતર બનાવી રહ્યો છે. જો કે કોરોના સ્પર્શથી ફેલાતો રોગ હોવાને કારણે દૂર રહેવું અનિવાર્ય છે. માણસની જિંદગી ધરમૂળથી બદલાઈ ગઈ છે. ઘણા લોકો માનસિક રોગોના શિકાર બની રહ્યા છે. પતિ-પત્ની વચ્ચેના સંબંધોમાં અતિ સહેવાસને કારણે તનાવ ઉભો થયો છે. માણસમાં ડર વ્યાપી ગયો છે અને ગુસ્સો ઉભરી રહ્યો છે.

કોરોના માટે હવે રસી એ જ આશાવાદ છે. ત્યાં સુધી S.M.S - એટલે કે સોશયલ ડીસ્ટન્સીંગ, માર્સ્ક અને સેનીટાઈઝર એ જ વેકસીન છે. સોશયલ ડીસ્ટન્સીંગ શબ્દ સાથે હું સંમત નથી. ખરો શબ્દ હોવો જોઈએ - ફિઝિકલ ડીસ્ટન્સીંગ. આપણે એકબીજાથી સામાજિક રીતે તો જોડાયેલા જ છે. માત્ર એકબીજા પ્રત્યે શારીરિક અંતર રાખવાનું છે. પહેલી વાર જાણવા મળ્યું કે નેગેટીવ તો ખરેખર સારી સ્થિતિ છે. નેગેટીવ ઈઝ ન્યુ પોઝીટીવ. માણસ નેગેટીવ હોય ત્યારે ખુશ થાય છે.

શું માણસ સુધરશે ? માણસ તો હતો તેવો અને તેવો જ રહી ગયો છે. પીડામાંથી બહાર આવ્યા પછી તેમાંથી કોઈ બોધપાઠ મેળવ્યો નથી. જે રીતે બજારમાં બેફામ લૂંટ ચાલી રહી છે, લાગે કે પ્રામાણિકતાનું બાષ્પીભવન થઈ ગયું. એવું મનાતું હતું કે કોરોના બાદ માણસ વિજ્ઞાનને વધુ મહત્વ આપશે. ધર્મ પછીના ક્રમે આવશે પણ એ આશા ય ઠગારી નીવડી છે.

સૌથી મોટી અસર સામાજિક રીતરિવાજો પર પડી છે અને તે સારી બાબત છે. લગ્ન સમારંભો અને મેળાવડાઓમાં જવાનું માણસ ટાળી રહ્યો છે. તેનાથી આપોઆપ ખર્ચ ઘટી રહ્યો છે. ખોટા અને વધુ પડતા રિવાજો બંધ થઈ ગયા. અંતિમવિધિમાં પણ ગણ્યા ગાંઠ્યાં માણસો જ હાજર રહે છે. કોરોનાથી થયેલા મૃત્યુમાં, સ્વજનના શરીરને સ્વીકારવા પણ કોઈ તૈયાર ન હતું. માણસજાતે આવું ક્યારેય વિચારેલું ?

લોકડાઉન દરમિયાન પર્યાવરણ સ્વચ્છ થયું પણ અનલોક બાદ એટલી બધી ભીડ, ઘોંઘાટ અને ટ્રાફિક વધી ગયાં કે પ્રદુષણ પહેલાનાં સ્તર કરતાં ય વધી ગયું અને પર્યાવરણના ધજગરા ઉડી ગયા.

જો કે ઓનલાઈન વ્યવહારો વધ્યાં છે તે સારું લક્ષણ છે. શિક્ષણ ક્લાસરૂમને

સ્વ. જયાબહેન જેઠાલાલ ખેંગાર શાહ, મુલુન્ડ, મુંબઈ પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. વિધાબહેન જમનાદાસ પારેખ (પાટણ) પરિવારનાં જય શ્રી કૃષ્ણ.

બદલે ઓનલાઇન થઈ ગયું. માણસ ડીજીટલ બની ગયો. ‘વર્ક ફ્રોમ હોમ’નું કલ્ચર આવી ગયું. હવે ‘ન્યુ નોર્મલ’થી માણસે જીવવું પડશે. યુનિવર્સિટીઓમાં કોરોનાને એક કેસ સ્ટડી તરીકે શીખવવામાં આવશે. હવે નાનું બાળક શાળામાં ‘ક’ એટલે કોરોનાનો ‘ક’ શીખશે.

જીવનને માણી લેવાનું જોર વધી રહ્યું છે. માણસને આવતીકાલનો ભરોસો નથી. કોરોનાએ જિંદગીને અચાનક અદૃશ્ય ભયમાં મૂકી દીધી છે.

કોરોનાનો આશીર્વાદ એ છે કે તેણે માણસને ભીતરની દુનિયામાં ડોકીયું કરવાનો અવસર આપ્યો છે. માણસ હવે જિંદગીને નવેસરથી વિચારતો થયો છે. લોકડાઉનના સમયમાં કૃષ્ણ પર ત્રણ હજાર પાના વાંચવાનો મોકો મળ્યો. પરિણામે કૃષ્ણ પર એક સીરીઝ લખાઈ રહી છે. ક્વોરન્ટાઇનના સમયની પીડા કૃષ્ણના સધિયારાને કારણે જ ઘટવા પામી.

સલામ! છે સફેદ કપડામાં રહેલા ભગવાનને જેમ કે ડોક્ટર્સ, નર્સ, પેરામેડીકલ સ્ટાફ અને સફાઈ કામદારને કે જેઓ જાનના જોખમે પ્રજાની સેવા કરી રહ્યા છે. એક છે સૈનિક, જે સરહદ પર રક્ષા કરે છે અને બીજા છે ડોક્ટર્સ જેઓ સમાજમાં રહીને લોકોની રક્ષા કરે છે. મ્યુ. કોર્પોરેશનને પણ ધન્યવાદ આપવા પડે જેણે શ્રેષ્ઠ સારવાર નાગરિકોને આપી. એ નોંધવું જોઈએ કે આ બીમારી જગતમાં પ્રથમવાર આવી છે. માટે તંત્રને સજ્જ થતાં થોડો સમય લાગે તે સ્વાભાવિક છે.

૨૦૨૦નું વર્ષ આપણા આયખાનું સૌથી વસમું વર્ષ છે. આખું વર્ષ દુઃસ્વપ્ન સમાન બની રહ્યું. વર્ષની પ્રત્યેક ક્ષણ પર કોવિડ નામનો વાઈરસ વ્યાપી ગયો. રોજેરોજ આઘાતના સમાચારો ઝીલાયા. માણસને માટે ખતરનાક સ્થિતિ નિર્માણ થઈ. પ્રકૃતિ સામે માણસ હારી ગયો. કોવિડે માણસને પરસ્પર નિકટ આવવા ન દીધો. માણસની ધીરજ અને સંવેદના બંને ખૂટી ગયા.

હવે ૨૦૨૧નું નવું વર્ષ નવી દિશા બતાવનારું નીવડે એવી આશા રાખીએ. વાયડામિત્ર તેની શતાબ્દિ તરફ આગળ ધપી રહ્યું છે. સૌને નવા વર્ષની શુભેચ્છાઓ. હેપી ૨૦૨૧.

- હિમાંશુ શાહ, અમદાવાદ
મો. ૯૪૨૯૦૬૭૮૯૦

સ્વ. જશરાજ ભીમજી શાહ (ભૂજ-માંડવી)ના પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

શબ્દ -સરોવરમાં ડૂબકી.....ભાગ -૨

આજે, જેમની કવિતા વિશે વાત કરવા જઈ રહ્યા છીએ તેઓ ગુજરાતીઓ માટે પરિચયના કોઈ મહોતાજ નથી અને છતાં પણ, ગુજરાતીઓની લાગણીઓના લહેકાથી, હૃદયમાં સ્થાન જમાવીને બેઠેલા, ભાષાનું જ વ્યક્તિત્વ ધરાવતા અને સન્માનીય સાહિત્યકાર, વળી વિવેચક, વૈશ્વિક વક્તા અને સંગીતને પણ એટલો જ પ્રેમ કરનાર અને સ્વરકારો દ્વારા પણ એટલા જ સન્માન પામેલા, સુગમ સંગીતના ગાયકોના ખૂબજ ગમતા, આપણા ગુજરાતી ગુલમહોર છે.

એમના વિશે કંઈ પણ વધુ લખવું તે સાહિત્યની ભાષામાં “અવિવેક” ગણાય.

માણીએ, આ મહામૂલા માનવીને, ગૌરવવંતી ગરિમાને અને અદમ્ય આસ્વાદની અનિકેતશી આભાને

એક અનેરી બહુમુખી વિરલ પ્રતિભા.....

શ્વેત આભા, અદ્ભુત પ્રતિભા, સંયમિત ભાષા, મૃદુ અવાજ, સૌમ્ય સન્નિવેશ, આધ્યાત્મિક અદમ્યતા, શબ્દો પર પ્રભુત્વ ધરાવનાર, ગુજરાતી સાહિત્યને મોંઘેરા લાડ લડાવનાર, જનસમુદાયને ભાષાથી સંમોહિત કરનાર, ગીતોને લયથી ઝુલાવનાર, વર્ષાઋતુને સાહિત્યથી ભીજાવનાર, પ્રેમ શબ્દને વેલેન્ટાઈન ડે સુધી દોરી જનાર બીજું કોઈ નહિ પણ આપણા જ અમદાવાદનાં માનવંતા ગૌરવવંતા અને પ્રતિભાશાળી એવા આપણા સૌના

શ્રી તુષાર શુક્લ દ્વારા લિખિત

અછાંદસ

ફરી એક સવાર પડે છે.

ફેરિયો છાપું નાખી જાય છે, વાંચ્યા વગર.

દૂધવાળો દૂધ આપી જાય છે, થેલીમાં.

હવે તપેલી લઈને ઉઠવું નથી પડતું.

દોટ ચમચી કોફી અને બે ગોળી..નાખીને કોફી તૈયાર...

હિંચકો હાલે છે.

કોફી ને છાપું બંને પૂરા થાય છે. બટર વગરના ટોસ્ટનો ટુકડો ડીશમાં છે. .

મે. ભરૂચ સ્ટીલ ટ્રેડર્સ - મે. શ્રીજી ટ્રેડર્સ (ભરૂચ)ના સૌજન્યથી.

ગં સ્વ. સરસ્વતીબહેન ઝવેરીલાલ શાહના જય શ્રી કૃષ્ણ.

ને નાહીને તૈયાર થઈ જાઉં છું ઓફીસ જવા.
પાકીટ, ચશ્માં, રૂમાલ, પેન કશું જ ભૂલ્યા વગર.
નવું જ શર્ટ પહેર્યું છે આજે.
કેવું લાગે છે એ જોવા હવે દર્પણમાં જોઉં છું.
તારી આંખ તો છે કુકર પર ઉંચી નીચી થતી સીટી ઉપર.
આંગણામાં વેરાયા છે ગઈ કાલે ખેલાયેલી ધુળેટીના રંગો..
મોટર સાયકલ સ્ટાર્ટ કરી નીકળતા
પાછળ નજર કરી જોઉં છું
તો કૂંડામાં ઉગેલા છોડ પર ખીલ્યું છે
નવું જ ફૂલ.

આજે વાત કરવી છે તે વાત, આજની જે કવિતામાંથી પસાર થશે, જે એક અછાંદસ સ્વરૂપે છે, ઘણાં દાયકાથી અનેક સાંસ્કૃતિક અને સાહિત્યિક ક્ષેત્ર ઉપરાંત પદ્ય ક્ષેત્રે પણ સાહિત્યપ્રદાન કરનાર કવિ શ્રી તુષાર શુક્લની આજની અછાંદસ રચના, આપણી વાતના પ્રવાહમાં “ખીલ્યું છે નવું જ ફૂલ” એકરૂપ થઈને આવશે.

રૂટીન બ્રેક કરવા દ્રષ્ટિ કેળવવી પડે,

આપણા જીવનમાં જે એકધાર્યું છે તે ખૂબ બીબાટાળ છે કારણ કે તેની પાસે નિયમિત આવર્તન યુક્ત જ, પુનરાવર્તિત પેટર્ન છે, જે ક્યારેય બદલાતી નથી. તે એકવિધ કામ જ છે, જેમ કે મોટાભાગના કાર્યો, પ્રવૃત્તિઓ અને ખોરાક પણ એકવિધ બની શકે છે, પરંતુ તે પર્યાપ્ત હશે ?

તે કદાચ કંટાળાજનક, નિરસ, પુનરાવર્તિત એકવિધતાના વધુ સમાનાર્થી જ બનશે.

આજે એ વાત કરવી છે કે આને તોડવા માનવ જીવનમાં શું કરવું જોઈએ?

સવાર પડવી, છાપું વાંચવું, કોફી પીવી (ડાયાબિટીક), રૂટિન કરવું, જરૂરી વસ્તુઓ ને નહીં ભૂલવી... વિગેરે અનેક બીબાટાળ ક્રિયાઓ....

પ્રતીકાત્મક ક્રિયા પ્રતિક્રિયાવાદ પર આપણે સૌ આપણા રોજિંદા કાર્યો માટે પ્રક્રિયા મોડેલની વિટંબણાથી દિવસની શરૂઆત કરીએ છીએ.

ફરી એક સવાર પડે છે.

ફેરિયો છાપું નાખી જાય છે, વાંચ્યા વગર.

દૂધવાળો દૂધ આપી જાય છે, થેલીમાં.

સ્વ. કુસુમબહેન મનમોહનદાસ પરીખ (પાટણ) પરિવારના સર્વેને જય શ્રી કૃષ્ણ.

ડૉ. કિશોરભાઈ રસિકલાલ પરીખ (અંકલેશ્વર)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

હવે તપેલી લઈને ઉઠવું નથી પડતું.

દોઢ ચમચી કોફી અને બે ગોળી..નાખીને કોફી તૈયાર...

આપણું routine મોડેલ એક્ટીવીટીના પરિપ્રેક્ષ્યને વિસ્તૃત કરતું અટકાવે છે કે કેવી રીતે રૂટિન, સામૂહિક બીબાઢાળ માનસથી અંદર ગૂંઘામણ થતી આવે છે.

ખાસ કરીને, ક્રિયા-પ્રતિક્રિયા ઢ્વારા દિનચર્યાઓના ઘટક ભાગો (પ્રભાવશાળી અને અસ્વસ્થ)ના પરસ્પર બંધારણની તપાસ કરવી જરૂરી બને છે અને આપણે પરસ્પર સંવેદનશીલ સહભાગીઓની ક્રિયાઓ અને સમજણ પર આધારીત નિયમિત (ફરી) રચનાના અંતર્ગત વર્ણનને વિકસાવીએ છીએ.

હિંચકો હાલે છે.

કોફી ને છાપું બંને પૂરા થાય છે. બટર વગરના ટોસ્ટનો ઢુકડો ડીશમાં છે.

ને નાહીને તૈયાર થઈ જાઉં છું ઓફીસ જવા.

ક્રિયાત્મક ક્રિયાઓ (પ્રદર્શન)ની વ્યક્તિગત ક્રિયાઓ અને સહભાગીઓ ની (અસ્વસ્થતામાં સહિત) સાથે મળીને પરસ્પર રચાયેલી પ્રક્રિયાઓ જે ભાગ લેનારાઓ નિયમિત રૂપે સંદર્ભમાં અલગ અલગ ભાવ વિકસાવે છે.

તદુપરાંત, એક મહત્વના પાસાંની સામગ્રી અને માળખું અને એક કલ્પનાત્મક પ્રસ્તાવને રજૂ કરે છે જે એક એકધારી માળખાકીય રચના માં બદલાવ તરીકે ન્યાય કરે છે અને તેની બહુપક્વતા માટે ચરમસીમા આપે છે.

પાકીટ, ચશમાં, રૂમાલ, પેન કશું જ ભૂલ્યા વગર.

નવું જ શર્ટ પહેર્યું છે આજે.

કેવું લાગે છે એ જોવા હવે દર્પણમાં જોઉં છું.

તારી આંખ તો છે કુકર પર ઉંચી નીચી થતી સીટી ઉપર.

રોજિંદા જીવનમાં કેવી રીતે બીબાઢાળ જિંદગી થઈ જાય છે તેનું તાદૃશ્ય ચિત્ર રજૂ કર્યું છે. સુંદર રીતે નિર્દેશ કરે છે,

આજે તો નાયકે નવું શર્ટ પહેર્યું છે અને કોઈ પણ જ્યારે નવી વસ્તુ હોય ત્યારે તેને ધારણ કરનાર ને એવું થાય કે તેનું પ્રિય પાત્ર તેને પ્રથમ જુવે,અને પોતે પણ એ નવું શર્ટ અરીસામાં જોઈ કન્ફર્મ કરવા માંગે છે કે કેવું લાગે છે અને એક નિર્દેશ પણ કરે છે કે તેનું પ્રિય પાત્ર તેને નવા શર્ટ માં જુવે, પણ પ્રિય પાત્ર પાસે સમય ક્યાં છે રોજિંદી

પ્રવીણાબહેન દીપકભાઈ દલાલ, વિલે પાર્લે (પૂર્વ), મુંબઈ ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. વલ્લભદાસ મોતીચંદ પરિવાર, (કોલ્હાપુર)ના સર્વ જ્ઞાતિજનોને જય શ્રી કૃષ્ણ.

ઘટમાળમાં કુકરની સીટી વાગી કે નહીં, કે વાગશે તે જોવામાં પ્રિય પાત્ર વ્યસ્ત છે,

નવું જ શર્ટ પહેર્યું છે આજે .

કેવું લાગે છે એ જોવા હવે દર્પણમાં જોઉં છું.

તારી આંખ તો છે કુકર પર ઉંચી નીચી થતી સીટી ઉપર.

કેટલું બીબાઢાળ જીવન ! ચંત્રવત ચાલતી ઘડિયાળના કાંટે આ બિંદગીને નિયત કરેલી ઘટનાઓ સિવાય બીજા ક્યાં કશામાં રસ છે ?

સમય પસાર થાય છે તેમ, રોજિંદી ક્રિયાઓ જ જીવન બની જાય છે અને એનો વધુને વધુ સમાવિષ્ટ થઈ જાય છે.

આપણે ઓટોપાયલોટમાં જ બધું કરીએ છીએ, વિચાર કર્યા વિના જીવન પસાર કરીએ છીએ.

જેટલી વધારે આપણે આ દિનચર્યાઓમાં ભાગ લે છે, એટલી વધુ તેઓ ઓળખનો ભાગ બની જાય છે,

અને તેને તોડી નાખવું વધુ મુશ્કેલ છે. જ્યારે આપણા જીવનમાં મોટો ફેરફાર થાય છે, ત્યારે આપણે ભયભીત અને રક્ષણાત્મક બનીએ છીએ.

“We can not accept change, we have to be a part of Change if we want a change.”

આપણે માનીએ છીએ – તેના બદલે, આપણને લાગે છે – આ દિનચર્યાઓ આપણા જીવન માટે અભિન્ન છે. લાંબા સમયથી ચાલતા રૂટિનને તોડવા માટે જુદો વિચાર જરૂરી હોઈ શકે છે.

જ્યારે આપણને ૨૪ કલાક માટે વાઘફાઈ નથી હોતું ત્યારે આપણને ખૂબ જ ચિંતા થાય છે, પરંતુ જો ૨૪ દિવસ માટે વાઘફાઈ ન હોય તો શું થાય ? આપણે કેવી રીતે જીવીશું ? આપણે આપણી પ્રવૃત્તિઓના ગુલામ બની ગયા છીએ.

લાગણી આપણી ચામડીમાં ઊંડાણપૂર્વક જુએ છે – આપણે ખરેખર શારીરિક, માનસિક અને ભૌતિક પીડા અનુભવીએ છીએ.

આપણે આ દિનચર્યાઓને ક્યારેય પડકાર આપી શકતા નથી, કારણ કે આમ કરવાથી આપણે આપણા જીવનને ચલાવીએ છીએ તે પાયા પર પ્રશ્ન કરીશું?

ટેકનોલોજી પર આપણી વિશ્વસનીયતા, જે આપણે જાણીએ છીએ કે કાયમી ધોરણે આપણું ધ્યાન ચોરી રહ્યું છે, તે એક શરમજનક અને નિરાશાજનક નિવેદન સાથે જણાય

શેઠશ્રી જમનાદાસ ભીમજી પરિવાર (ભુજ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. ભગવાનદાસ નારણદાસ શાહ (મુંબઈ) પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

છે,

ગઈકાલે તહેવાર હતો રંગોનો તહેવાર અને એ પણ રૂટીન! ધુળેટી રમ્યા અને જે રંગો વેરાયા હતા તે પણ ભુલાઈ ગયા છે

મહત્ત્વનો પ્રશ્ન એ છે કે, આપણે અપેક્ષિત, બિન-બદલતા રોજિંદા સ્ટ્રિંગ્સમાં કઈ રીતે સમય ખર્ચ કરીએ છીએ? મારી પાસે અન્ય કઈ પસંદગી છે?"

વેરાયા છે ગઈ કાલે ખેલાયેલી ધુળેટીના રંગો..

આ વાતને આજના આ અછાંદસમાં એક જબરજસ્ત નિર્દેશ છે

રૂપકાત્મક દૃષ્ટિને આહવાન કરે છે કે તો બદલાવને જોવાની શક્તિ કેળવ,

આ ઘટનાઓને જરૂર છે સાક્ષીભાવની !

અને તંદ્રામાંથી બહાર આવવા આપણે આવી નાની નાની સુંદર ઘટનાઓને વ્યક્તિગત રીતે આવકાર આપતા શીખવું જોઈએ અને આપણા ગમતા પાત્રો માટે પણ તેને આવકારવાની હોંશ રાખવી જરૂરી બની જાય છે!

એક નવું ફૂલ ઊગ્યું છે કહીને ખુબ જ સુંદર ધારદાર સંદેશો આપ્યો છે , આવી નજાકતભરી ઘટના આપણી આસપાસ કેટલી બધી બનતી રહે છે અને આપણે તેને નજરઅંદાજ કરીએ છીએ !

પ્રકૃતિના સર્જનો પણ ઘણી વાર આ બીબાટાળ જિંદગીને પરાસ્ત કરવા માટે જરૂરી છે.... ખીલેલાં ફૂલ પર નજર....

આંગણામાં

વેરાયા છે ગઈ કાલે ખેલાયેલી ધુળેટીના રંગો..

મોટર સાયકલ સ્ટાર્ટ કરી નીકળતા

પાછળ નજર કરી જોઉં છું

તો કૂંડામાં ઊગેલા છોડ પર ખીલ્યું છે

નવું જ ફૂલ.

કાવ્ય પંક્તિઓ કવિ શ્રી તુષાર શુક્લ

પ્રવાહ સૂત્રધાર • હરીશ શાહ, વડોદરા, મો. ૯૮૭૯૫ ૦૩૩૬૨

તંત્રી, Vayconnect

ભૂતપૂર્વ તંત્રી, વાયડામિત્ર

ગં. સ્વ. જયાબહેન વિશનજી એડનવાળા (લંડન)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

સ્વ. પ્રેમિલાબહેન કાંતિલાલ શાહ (અમદાવાદ) પરિવારના જય શ્રી કૃષ્ણ.

પ્રવૃત્તિમય નિવૃત્તિ - શ્રી નરેશભાઈ રસીકલાલ શાહ

તો આવો આજે આપણે જ્ઞાતિના યુવા કલાકારને ઓળખીએ. હા, સૌ પહેલાં એક વાત જણાવું કે તે વ્યક્તિ તો યુવા નથી પણ તેમનામાં જીવંતો કલાકાર યુવાન છે.

બાળપણથી શરૂ થયેલી જીવનની સફરે અનેક મુકામો પસાર કર્યા. હસવા ખેલવાના એ દિવસોથી યુવાનીની મોજમસ્તી અને અભ્યાસ, પછી સહજીવનની શરૂ થયેલી જવાબદારી ભરી જીંદગી. આ બધામાંથી પસાર થતા - અથડાતા - ફૂટાતા - ટીપાતા - પ્રકાશીત થતી - દરેક વ્યક્તિ જ્યારે નિવૃત્તિના મુકામ પર આવે ત્યારે મોટા ભાગે આરામને પ્રવૃત્તિ બનાવવા

તરફ અનાયાસે પહોંચી જાય છે અને એક સોનેરી અવસરને લોકડાઉન કરી દે છે. પણ, વ્યક્તિ જો નિવૃત્તિમાં પણ પ્રવૃત્ત થવાના સ્વપ્ના જુએ તો આવનાર આપત્તિઓને ચોક્કસ અવસરમાં બદલી શકે છે. રાઈમાંથી પહાડ સર્જી શકે છે તો ખીલી, ટાંકણી કે ફેંકી દેવાની વસ્તુઓમાંથી વિશ્વવિખ્યાત એફીલ ટાવરનું સર્જન પણ કરી જ શકે છે.

આ આપણા નરેશભાઈને જ જુઓ. તેઓએ ઘરના ભંગારને ફેંકી દેવાનું છોડી તેમાંથી બેસી ગયા કૈંક નવું સર્જન કરવા. દિવસ - રાત તેઓએ કલાકૃતિઓના વિચારો કર્યા. ક્યાંક પ્લાસ્ટીકમાંથી ફુલો બનાવ્યા તો ક્યારેક ફલાવર પોટ તો ક્યારેક સરસ મઝાનો એફીલ ટાવર પણ બનાવ્યો. આ ઉંમરે તો ઉંઘ પણ રિસાઈ જતી હોય છે. તેઓ ઉંઘ ના આવે ત્યારે વર્કશોપમાં બેસી જાય અને બનાવી દે એકાદ નવી કલાકૃતિ. નરેશભાઈએ આ નિવૃત્તિના સમયનો સદુપયોગ કરી ૬૦ જેટલી કલાકૃતિઓ બનાવી છે. ખરેખર તેઓ અભિનંદનને પાત્ર છે. તેમને ખૂબ ખૂબ અભિનંદન.

હકીકતમાં નિવૃત્તિમાં પ્રવૃત્તિમાં ઓતપ્રોત થવું એટલે દિયાહિન જીવનને હાઈવે પર દોડાવવું. બાકી તો નિવૃત્તિમાં લોકડાઉન થવું એટલે સ્વસ્થ જીવનને ધીમી ગતિએ પથારીની દિશાં તરફ લઈ જવા બરાબર છે. જો જીવનપર્યંત સ્વસ્થ અને હસતા રહેવું હોય તો નિવૃત્તિના સમય માટેની ઉત્તમ પ્રવૃત્તિ પહેલેથી જ શોધવી જોઈએ અને તેમાં જ મન, વચન અને કર્મથી ઓતપ્રોત થઈ જવું જોઈએ. પરિણામે ઘડપણ તમારાથી જોજનો દૂર રહેશે એ જીવનની છેલ્લી પળ સુધી તમે આનંદીત રહી શકશો. પરિવારને ગમતા રહેશે. ગૌરવથી જીવી શકશો. તો ચાલો આજે આપણે સૌ નિવૃત્તિ આવતા પહેલા પ્રવૃત્તિમય જીવન જીવવાની તૈયારીમાં જ લાગી જઈએ.

- ગીતા રમેન્દ્ર પરીખ, અમદાવાદ, મો. ૯૯૨૪૧ ૧૫૫૭૦

‘દષ્ટિ આઈ ક્લિનિક’ - ડૉ. વલ્સલભાઈ પરીખ (મુંબઈ)ના જય શ્રી કૃષ્ણ.

धनाभाहेन गोपालशु शाह (मांडवी, कच्छ) परिवारना जय श्री कृष्ण.

Stressbuster

A life which has many ups and downs, many sorrows, difficulties, happy times so what do we normally do when we are stressed or feeling uneasy we rush to a doctor for some painkillers. But have we ever tried to understand why this uneasy is getting a part of us, very simple it's all because the unnecessary stuffs being held in our minds which makes us feel so so let's just not rush to a doctor for such tiny things follow and take the prescribed medicines as being told in post further.

Practice positive thinking,
Observe positive things,
Speak positive words,
Include positive feelings,
Teach positive lessons,
Instuct positive suggestions,
Visualize positive results,
And
Execution of above all sums up a medicine.
That is called **POSITIVITY**.

It is a medicine which helps in healing **EVERYTHING**.
It acts as injection for **NEGATIVITY**.
It acts as ointment during **DIFFICULTY**.
It acts as Capsule for **STRESS**

स्व. मधुकरभाई पोपटलाल शाह (अमदावाड) परिवारना जय श्री कृष्ण.

સ્વ. મંજુલાબહેન રમેશચંદ્ર શાહ (કડીવાળા) પરીવારના જય શ્રી કૃષ્ણ

Consumption of this medicine gives us Strength, Patience, Happiness, Motivation and Satisfaction. It is one of the important medicines which is prescribed by doctor at inception of every treatment.

Consume this medicine everyday to live a HEALTHY and STRESS FREE Life.

Dhruti Jayant Shah
98927 58665

ઝંખના

પ્રભુ એક જ છે ઝંખના તીવ્રતમ
જગાવી શકું એવી ભાવના અંતરતમ
યશોદા કેરી મમતા, નરસૈયાની સમતા
વીતી જાય આ જીવન આખું
પ્રભુ તુજને ભજતા ભજતા
રાધા કેરી પ્રીતિ, ગોપીઓની ભક્તિ
મળી જાશ મને સર્વ સહેવાની શક્તિ
અર્જુન કેરું સમર્પણ, મીરા નું તર્પણ
તન મન ધન અને જીવનની હરેક ક્ષણ
કરી દઉં પ્રભુ તુજને અર્પણ

- ભારતી કશ્યપ, મો. ૯૯૨૩૪ ૩૩૬૪૩

વાયડમાં માતાજીનાં દર્શનનો સમય

સવારે : ૮-૩૦ કલાકથી બપોરે ૧-૦૦ કલાક સુધી

બપોરે : ૩-૦૦ કલાકથી સાંજે : ૬-૩૦ કલાક સુધી

અજય એ. પરીખ

વાયડા વણિક શ્રી વાયડ સંસ્થા, મંત્રી

ઈ.સ. ૨૦૨૧નું કેલેન્ડર

૨૦૨૧		ઓગસ્ટ		ફેબ્રુ.		જૂન		સપ્ટે.		એપ્રિલ		જાન્યુ.		મે	
૧	૮	૧૫	૨૨	૨૯	રવિ	સોમ	મંગળ	બુધ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	શુક્ર	રવિ	શનિ
૨	૯	૧૬	૨૩	૩૦	સોમ	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	શુક્ર	શનિ	શનિ	રવિ	રવિ
૩	૧૦	૧૭	૨૪	૩૧	મંગળ	બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	શનિ	શનિ	રવિ	રવિ	સોમ	સોમ
૪	૧૧	૧૮	૨૫		બુધ	ગુરુ	શુક્ર	શનિ	રવિ	રવિ	રવિ	સોમ	સોમ	મંગળ	મંગળ
૫	૧૨	૧૯	૨૬		ગુરુ	શુક્ર	શનિ	રવિ	રવિ	સોમ	સોમ	મંગળ	મંગળ	બુધ	બુધ
૬	૧૩	૨૦	૨૭		શુક્ર	શનિ	રવિ	સોમ	સોમ	મંગળ	મંગળ	બુધ	બુધ	ગુરુ	ગુરુ
૭	૧૪	૨૧	૨૮		શનિ	રવિ	સોમ	મંગળ	મંગળ	બુધ	બુધ	ગુરુ	ગુરુ	શુક્ર	શુક્ર

આ કેલેન્ડરમાં કયા મહિનાની કઈ તારીખે કયો વાર આવશે તે સહેલાઈથી જાણી શકાય છે.

દા.ત. ૧૫-૮-૨૦૨૧ના કયો વાર આવશે તે જોઈએ. તારીખમાં આડું જોવાનું મહિનામાં ઉભું જોવાનું છે. જ્યાં ભેગા થાય તે વાર જાણવો.

અહિં રવિવાર આવશે.

મોકલનાર : પ્રવિણ એચ. શાહ , ભુજ

જ્ઞાતિ સમાચાર

સમાચાર-સંપાદક : દીપક મહેન્દ્રભાઈ શાહ, દીપક મહેન્દ્રભાઈ શાહ, ૪૦, આરોહી રેસીડેન્સી, બિલોરી સોલિટેર પાસે, સાઉથ બોપલ, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૫૮

(M) 98791 10027, E-Mail : dmshah2163@gmail.com

૧.) વાચકામિત્ર નહીં મળવા અંગેની ફરિયાદ માત્ર એસ.એમ.એસ., વોટ્સ એપ અથવા પત્ર દ્વારા ફક્ત શ્રી પ્રમોદભાઈ(મો ૯૪૨૭૮ ૦૦૩૫૯)ને જ મોકલવી જેથી બીજો અંક પોસ્ટ દ્વારા મોકલી શકાય. મેસેજમાં પોતાનું હાલનું અને જૂનું સરનામું ખાસ લખવું. ૨.) જ્ઞાતિ સમાચાર ફક્ત સમાચાર સંપાદકશ્રીને જ મોકલવા. ૩.) લેખ, કવિતા, શ્રદ્ધાંજલિ, જા.ખ તથા અહેવાલ ફક્ત તંત્રીશ્રીને જ મોકલવા.

જન્મ

ભૂજ : માધાપરનિવાસી જતીનભાઈ ભરતભાઈ શાહ ને ત્યાં પુત્ર ધન્યનો જન્મ તા. ૨૫-૯-૨૦૨૦.

અવસાન

ભૂજ : હરસુખલાલ પ્રેમજીભાઈ શાહ, ઉ. વર્ષ ૮૫.

ગાંધીનગર : ભૂપેન્દ્રભાઈ એસ. પરીખ, તા. ૨૦-૧૨-૨૦૨૦

અમદાવાદ : શ્રી શરદભાઈ ચંદુલાલ પરીખ, ઉ.વ. ૭૬, તા. ૨૨-૧૧-૨૦૨૦

વડોદરા : ભૂપેન્દ્રભાઈ ચુનીલાલ શેઠ, ઉ. વર્ષ ૮૩, તા. ૨૪-૧૨-૨૦૨૦

લગ્ન વિષયક

ગાંધીનગરસ્થિત અને પોતાનો સ્વતંત્ર વ્યવસાય ધરાવતા વાચક વણિક જ્ઞાતિના યુવક માટે યોગ્ય યુવતિના વાલી તરફથી જન્માક્ષર, બાયોડેટા અને ફોટોગ્રાફ આવકાર્ય છે.

જન્મ તારીખ : ૭-૧૨-૧૯૯૫ ઉંમર : ૨૫ વર્ષ, અભ્યાસ : બી. ઈ. (કોમ્પ્યુટર), ઉંચાઈ : પાંચ ફૂટ આઠ ઇંચ, વજન : ૫૫ કિલો

વિગતો નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

શ્રી અરવિંદભાઈ કે.શાહ, પ્લોટ નં. ૧૬/૫, આઈયા નગર - ૫, જુના વાસ, માધાપર, તા. ભુજ, જિ. કચ્છ. પીન નં. ૩૭૦૦૨૦

કોન્ટેક્ટ નં. ૯૯૦૪૦ ૩૫૨૫૪, ૯૯૨૪૮ ૯૭૯૯૪

૧-૧૧-૨૦૨૦ થી ૩૧-૧૨-૨૦૨૦ સુધી મળેલ રકમની યાદી

૧૨૬૭	૮૦૦	શ્રી સતિષભાઈ વી. શાહ	કોલ્હાપુર	પેનલ જા X ખ
૧૨૬૮	૬૫૦	શ્રી સંજયભાઈ ચંદ્રકાંત પરીખ	-	દિવાળી જા X ખ
૧૨૬૯	૧૫૦૦	કોમેટ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ	અ'વાદ	દિવાળી જા X ખ
૧૨૭૦	૧૫૦૦	શ્રી અનિષ શ્રેયસભાઈ પરીખ	અ'વાદ	દિવાળી જા X ખ
૧૨૭૧	૬૫૦	પ્રકાશ ઓઈલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ	કડી	દિવાળી જા X ખ
૧૨૭૨	૮૦૦	આરતી મેટરનીટી હોસ્પિટલ	ડીસા	પેનલ જા X ખ
૧૨૭૩	૧૫૦૦	ઉદય બીલ્ડકોન પ્રા. લી.	અ'વાદ	દિવાળી જા X ખ
૧૨૭૪	૨૦૦૦	સી સુંદરલાલ એન્ડ કું	મુંબઈ	દિવાળી જા X ખ
૧૨૭૫	૩૫૦	ડો. પિયુષભાઈ પરીખ	ભરૂચ	દિવાળી જાXખ
૧૨૭૬	૨૦૦૦	શ્રી જીતુભાઈ બી. શાહ	નાસિક	દિવાળી જાXખ
૧૨૭૭	૩૫૦	શ્રી નાનાલાલ તલકશી શાહ	વડોદરા	દિવાળી જાXખ
૧૨૭૮	૧૫૦૦	શ્રી દીપકભાઈ મહેન્દ્રભાઈ શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાXખ
૧૨૭૯	૮૦૦	આર. વી. જ્વેલર્સ	ભરૂચ	પેનલ જાXખ
૧૨૮૦	૨૦૦૦	શ્રી કિરણભાઈ એસ. દલાલ	અમદાવાદ	દિવાળી જાXખ
૧૨૮૧	૬૫૦	પાવન ઈન્ડસ્ટ્રીઝ	અમદાવાદ	દિવાળી જાXખ
૧૨૮૨	૨૦૦૦	શાહ હિતેશભાઈ લાલજી	-	પેનલ જાXખ
૧૨૮૩	૮૦૦	શાહ હિતેશભાઈ લાલજી	-	પેનલ જાXખ
૧૨૮૪	૨૦૦૦	શાહ હિતેશભાઈ લાલજી	-	પેનલ જાXખ
૧૨૮૫	૬૦૦	પ્રવિણાબેન દીપકભાઈ દલાલ પરિવાર	મુંબઈ	પેનલ જાXખ
૧૨૮૬	૬૦૦	શ્રી સતિષભાઈ વી. શાહ	અમદાવાદ	પેનલ જાXખ
૧૨૮૭	૫૦૦	શ્રી ચંદ્રકાન્તભાઈ પી. પરીખ	આણંદ	ભેટ
૧૨૮૮	૧૫૦૦	ન્યુ જનતા ટ્રાન્સપોર્ટ	મુંબઈ	દિવાળી જાXખ
૧૨૮૯	૩૫૦	શ્રી ચંદ્રીલભાઈ એન. શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાXખ

૧૨૯૦	૬૫૦	શ્રી અરવિંદભાઈ કે. શાહ	માધાપર	દિવાળી જાખ
૧૨૯૧	૨૦૦૦	શ્રી રમેન્દ્રભાઈ જે. પરીખ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૨	૧૫૦૦	આર. જે. પી. ઈન્ફ્રાર્ટ્રક્ચર	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૩	૩૫૦	શ્રી પ્રકાશચંદ્ર એન. શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૪	૬૫૦	શ્રી હિમાંશુભાઈ મનહરલાલ શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૫	૩૦૦૦	ટેકફલો એન્ટરપ્રાઈસીસ પ્રા.લી.	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૬	૧૫૦૦	નિખિલ એન્ટરપ્રાઈઝ	પૂણે	દિવાળી જાખ
૧૨૯૭	૧૫૦૦	શ્રી પ્રદીપભાઈ નવનીતલાલ શાહ	પૂણે	દિવાળી જાખ
૧૨૯૮	૧૫૦૦	સ્વ. મેનાબેન જયંતિભાઈ પરિવાર	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૨૯૯	૧૪૦૦	મથરાદાસ મોતીચંદ શાહ પરિવાર	ભૂજ	પેનલ જાખ
૧૩૦૦	૧૫૦૦	કાજલ એજન્સી	ભૂજ	દિવાળી જાખ
૧૩૦૧	૮૦૦	શ્રી ગૌતમભાઈ જે. શાહ	અમદાવાદ	પેનલ જાખ
૧૩૦૨	૧૫૦૦	દ્રુપદ સિક્યુરીટીઝ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૩૦૩	૮૦૦	શ્રી નિલેષભાઈ અરવિંદભાઈ શાહ	અમદાવાદ	પેનલ જાખ
૧૩૦૪	૩૫૦	શ્રી રાજેન્દ્રભાઈ કાંતીલાલ શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૩૦૫	૩૫૦	સમીરી ડાઈઝ એન્ડ કેમીકલ્સ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૩૦૬	૩૫૦	શ્રી રાજેન્દ્રભાઈ કાંતીલાલ શાહ	અમદાવાદ	ભેટ
૧૩૦૭	૧૫૦૦	મનીષા ટ્રેડિંગ કોર્પોરેશન	વડોદરા	દિવાળી જાખ
૧૩૦૮	૧૫૦૦	એન.વી.પી. કન્સલ્ટન્ટ પ્રા.લી.	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૩૦૯-૧૩૧૨	૬૦૦૦	શ્રી અમૃતલાલ મુળજી વાયડા	મુંબઈ	દિવાળી જાખ
૧૩૧૩	૬૫૦	શ્રી ઉર્વિશ વિરેન્દ્રભાઈ પરીખ	મુંબઈ	દિવાળી જાખ
૧૩૧૪	૩૫૦	શ્રી હેતલભાઈ ભાનુકાંત શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખ
૧૩૧૫	૮૦૦	શ્રી બકુલભાઈ આર. પરીખ	કડી	પેનલ જાખ
૧૩૧૬	૩૫૦	શ્રી કૃષ્ણ કોટન પ્રેસિંગ ફેક્ટરી	કડી	દિવાળી જાખ

૧૩૧૭	૧૫૦૦	શ્રી આશિષ હેમંતભાઈ કાશીપારેખ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખખ
૧૩૧૮	૧૫૦૦	શ્રી જયેશભાઈ રમેશચંદ્ર શાહ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખખ
૧૩૧૯	૬૫૦	કુનાલ ડીઝલ્સ	અમદાવાદ	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૦	૬૫૦	પારેખ ગ્લોબલ સર્વિસીઝ	વડોદરા	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૧	૮૦૦	શ્રી કિરણભાઈ એસ. શાહ	વડોદરા	પેનલ જાખખ
૧૩૨૨	૧૨૦૦	શ્રી કિરણભાઈ એસ. શાહ	વડોદરા	પેનલ જાખખ
૧૩૨૩	૧૩૦૦	ગૌરી શાહ બ્રધર્સ	વડોદરા	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૪	૩૫૦	શ્રીજી કાર કેર	અમદાવાદ	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૫	૩૫૦	શ્રી હસમુખભાઈ કે. શાહ	મુંબઈ	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૬	૬૫૦	શ્રી મનોજભાઈ બી. શાહ	મુંબઈ	દિવાળી જાખખ
૧૩૨૭	૨૫૦૦	શ્રી લીનાબેન એન. શાહ	અમદાવાદ	ભેટ
૧૩૨૮	૧૫૦૦	શ્રી ભરતભાઈ અરવિંદભાઈ શાહ	-	દિવાળીજાખખ
૧૩૨૯	૮૦૦	શ્રી હેતલભાઈ ભાનુકાંતભાઈ શાહ	અમદાવાદ	પેનલ જાખખ
૧૩૩૦	૧૧૦૦૧	શ્રી ચીતરંજનભાઈ શાહ	મુંબઈ	ભેટ

Revised rates for Diwali Issue

1. Single colour full page Rs. 650/-
2. Single colour half page Rs. 350/-
3. Multicolour page No. 2 & 3 Rs. 2000/-
4. Multicolour page No. 4 Rs. 3000/-
5. Multicolour inner page Rs. 1500/-

Revised rates for Regular issue

1. Full Page Rs. 400/-
2. Half Page Rs. 200/-
3. Cover Page No. 2 & 3 (Multicolour) Rs. 1000.00
4. Cover Page No. 4 (Multicolour) Rs. 1500.00
5. Matrimonial ad. Free
6. Penal Advt. (Per Year) Rs. 800/- - વ્યવસ્થાપક

Best Wishes From

**Shri Jethalal Acharatlal Parikh
& Smt. Vidhyagauri Jethalal Parikh Family**

RJP Infrastructure Pvt. Ltd.

Civil Engineers & Contractors - Since 1970

An ISO 9001 : 2008 Company

4th Floor, **RJP House**, Anandnagar Cross Road,
Satellite, Ahmedabad-380015.
079-26931248, 49, 52

J.J. Parikh & Brothers

Pharmaceutical Distributors

Since 1947

Mahakant Building, Opp. V.S. Hospital,
Ellisbridge, Ahmedabad-380006.
079-26576493, 26575693

J. Bipinchandra & Co.

Pharmaceutical Distributors

Since 1990

Nagarshethno Vando
& Biscuit Gali, Nr. Pankor Naka,
Ahmedabad-380001.

J. J. Parikh Pharma Pvt. Ltd.

Pharmaceutical Distributors

Since 1996

C & F Agent for Pharmaceutical Companies

Vidhya Estate, Nr. Ekta Hotel,
Sarkhej, Ahmedabad.

**Late Shri Jashubhai J. Parikh - Adv.
Mrugesh J. Parikh – Advocate**

Panel Advocate of more than 15 insurance companies

3rd Floor, Hasubhai Chambers, Nr. Town Hall,
Ellisbridge, Ahmedabad-380006.
079-26577317

JARUN

Pharmaceuticals Pvt. Ltd.

Pharmaceutical Company

Since 2007

3rd Floor Hasubhai Chambers, Nr. Town Hall,
Ellisbridge, Ahmedabad-380006.

Ramendra – Gita Parikh
Keval – Kinnari
Chinmayee, Sharman
Vrajesh – Shefali Shelat
Om, Arjun

Jashubhai – Kokilaben Parikh
Harshul – Alpa , Mrugesh - Ratna
Bhrita, Darsh, Parita, Darshil
Bakul – Nita Dalal
Meera – David Burns
Chinmay

Umakant – Maya Parikh
Ina
Hiren – Shruti
Harshank, Mishika
Bhavesh – Shital Choksi
Shivam, Ritika

Regi. under RNI No. 6316/57. Permitted to post at Ahmedabad PSO On
10th of every month under postal regd. No. MEH Dn.-296/2019-2021
Issued By SSP, Mehsana, Valid upto 31-12-2021

પ્રકાશન ૧૦/૧/૨૦૨૧

ઈન્દુભાઈ ડાહ્યાભાઈ શાહ પરિવાર

તથા સર્વે કુટુંબીજનોના જય શ્રી કૃષ્ણ

મધુબન, અપંગ માનવ મંડળ પાસે, ડો. વિક્રમ સારાભાઈ રોડ,
અટીરા, અમદાવાદ - ૩૮૦ ૦૧૫

PRINTED BOOK

If undelivered please return to: **SHRENİK PARIKH**, B-7, Shree Siddhi Duplex, nr. Apollo Hospital City Centre, Ambawadi, Ahmedabad - 380006
E-mail : vayvaset@gmail.com

Printed and Published by SHRENİK NAVINCHANDRA PARIKH on behalf of AKHIL BHARTIYA VAYADA PARISHAD ASSOCIATION and printed at Shree Vallabh Printery, 2/B, Ellisbridge Shopping Centre, Behind Ellisbridge Police Station, Opp. Town Hall, Ahmedabad - 380 006 and published from B/7, Shree Siddhi Duplex, Near Apollo Hospital City Centre, Core House, Near Police Quarter, Parimal Garden, Ahmedabad - 380 006. Editor - **SHRENİK NAVINCHANDRA PARIKH**